

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

INSTITUUT VOOR ENGINEERING EN APPLIED SCIENCE (EAS)

STUDIEJAAR 2018-2019

Instituut

INSTITUUT VOOR ENGINEERING EN APPLIED SCIENCE
(EAS)

Naam voorzitter Examencommissie

Servaas J.J. van der Horst (2018-2019)

Datum

25 oktober 2019

Status

Opstelling Tijl A. van Straten (voorzitter 2019-2020)

VERSIEBEHEER

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
Versie 1.0	Opstelling, consultatie DB en PV	25 oktober 2019
Versie 2.0	Kennisgeving instituutsdirectie	1 november 2019
Versie 3.0	Platform Voorzitters Examencommissies en externe audit	13 november 2019
Versie 4.0	Aanbieden CvB	19 december 2019

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	5
2.	Samenstelling en werkwijze examencommissie	6
2.1.	Samenstelling examencommissie	Error! Bookmark not defined.
2.2.	Faciliteiten van de examencommissieleden en vergaderingen	8
2.3.	Gevoerde overleg met de directie inzake de faciliteiten en de uitkomst daarvan	9
2.4.	Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren	9
2.5.	Trends of aandachtspunten	9
3.	Borgen van de kwaliteit van tentamens	11
3.1.	Verrichte activiteiten door examencommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen	11
3.2.	Verrichte activiteiten door toetscommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen	11
3.3.	Oordeel van de examencommissie over de activiteiten van de toetscommissie	11
3.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan	13
3.5.	Trends of aandachtspunten	13
4.	Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)	14
4.1.	Werkwijze van de examencommissie bij het toetsen van de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER	14
4.2.	Betrokkenheid 'externen' daarbij	15
4.3.	Bevindingen van de examencommissie daarbij	16
4.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan	16
4.5.	Trends of aandachtspunten	16
5.	Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen	18
5.1.	Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	18
5.2.	Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen	Error! Bookmark not defined.
5.3.	Trends of aandachtspunten	18
6.	Vrijstellingenbeleid	19
6.1.	Aantallen vrijstellingen	19
6.2.	Trends of aandachtspunten	19
7.	Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing	20
7.1.	Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)	20
7.2.	Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)	20
7.3.	Trends of aandachtspunten	20
8.	Aanwijzing examinatoren	21
8.1.	Benoemingsprocedure en profielschetsen	21
8.2.	Benoeming 'externe' examinatoren	22
8.3.	Trends of aandachtspunten.	22

9.	Betrokkenheid bij accreditaties	23
9.1.	Aard van de betrokkenheid	23
9.2.	Effecten van de betrokkenheid	23
10.	Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten	25
10.1.	Aard van de betrokkenheid	25
10.2.	Effecten van de betrokkenheid	25
11.	Beoordeling van programma's op maat	26
11.1.	Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten	26
11.2.	Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen	26
12.	Verstreckte getuigschriften	27
12.1.	Aantal verstreckte getuigschriften	27
12.2.	Trends of aandachtspunten	27
13.	Fraude en preventie	28
13.1.	Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen	28
13.2.	Praktijken op het gebied van fraude door studenten	28
13.3.	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten	29
13.4.	Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren	29
13.5.	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren	29
13.6.	Trends of aandachtspunten	29
14.	Toetsgerelateerde klachten	30
14.1.	Aantallen toetsgerelateerde klachten en aantal gegronde daarvan	30
14.2.	Trends of aandachtspunten.	30
15.	Hoorzittingen examencommissie	31
15.1.	Aantallen hoorzittingen	31
15.2.	Trends of aandachtspunten	31
16.	Aantal beroepszaken CBE	32
16.1.	Aantallen beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegronde daarvan	32
16.2.	Trends of aandachtspunten	32
17.	Overige aangelegenheden	33
18.	Bijlagen	36

1. Voorwoord

Hierbij treft u het jaarverslag van de examencommissie van het Instituut voor Engineering en Applied Science (EAS) over het studiejaar 2018-2019. De examencommissie heeft als haar primaire taak om een onafhankelijk oordeel uit te spreken over de betrouwbaarheid van de toetskwaliteit, de toetsbekwaamheid en de eindkwalificaties (borging) binnen de opleidingen van het instituut. Om deze taak en de daarmee samenhangende werkzaamheden inzichtelijk te maken brengt de examencommissie jaarlijks verslag uit aan het instellingsbestuur. Deze verslagleggingstaak is opgevat met het oog op een drietal doelen, te weten: verantwoording door de examencommissie aan het instellingsbestuur, het leveren van input aan het instellingsbestuur en de instituutsdirectie voor de mogelijke verbeteringen van de kwaliteit van ons onderwijs en het verschaffen van bruikbare managementinformatie op het gebied van examineren en het eindniveau. De neerslag van het onderzoek en de controle die door deze examencommissie werd uitgevoerd over het studiejaar 2018-2019 is dit jaarverslag.

Ondergetekende maakt voor wat betreft de oordeelvorming gelet op het betreffende tijdvak een voorbehoud. Dit jaarverslag betreft een tijdvak (2018-2019) waarin de examencommissie niet door mij werd voorgezeten terwijl ik dit jaarverslag wel heb mogen samenstellen. Mijn verantwoording als voorzitter reikt daarom tot uitsluitend die activiteit, de samenstelling.¹

Bij de samenstelling van dit jaarverslag heeft de examencommissie er dan ook voor gekozen om het onderzoek en de controle primair toe te spitsen op de betrouwbaarheid van de informatie en in beperktere mate de betrouwbaarheid van de toetskwaliteit en toetsbekwaamheid en de eindkwalificaties van de organisatie. De verslagleggingswerkzaamheden van deze examencommissie over dit tijdvak hebben zich uitgestrekt tot het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van de gegevens met betrekking tot toetsen en examineren. Dit jaarverslag is tot stand gekomen in overeenstemming met de instellingsbrede compliance richtlijnen voor verslaglegging door examencommissies: kortweg het format en niet is gebleken dat de juistheid en volledigheid van de gegevens mankeren.²

Dit jaarverslag wordt u aangeboden in de overtuiging dat valide, betrouwbare en transparante examinering bijdraagt tot verhoging van de kwaliteit van ons onderwijs en zonder uitzondering beschouwen de leden van deze examencommissie het als een voorrecht om iedere dag daaraan hun bijdrage te mogen leveren.

Rotterdam, 25 oktober 2019

De voorzitter van de Examencommissie EAS

Tijl A. van Straten

¹ College van Bestuur benoemingsbesluit d.d. 26 augustus 2019.

² Platform Voorzitters Examencommissies (PVE) format d.d. 29 augustus 2019.

2. Samenstelling en werkwijze examencommissie

2.1. Samenstelling examencommissie

De Examencommissie EAS bestond in het studiejaar 2018–2019 uit negen personen. Zeven van de acht opleidingen van het instituut EAS zijn met één lid vertegenwoordigd. De opleiding Autotechniek heeft gedurende het tijdvak 2018-2019 geen vertegenwoordiging in de examencommissie. Verder zijn er twee externe leden, te weten de voorzitter en de waarnemend voorzitter, en is er ondersteuning door een ambtelijk secretaris. Het dagelijks bestuur (DB) bestond uit twee leden die beiden werkzaam zijn bij een ander onderdeel van de hogeschool (respectievelijk de voorzitter bij de dienst O&O en de waarnemend voorzitter bij de RAC).

De samenstelling van de examencommissie EAS voldoet gedurende het tijdvak 2018-2019 aan het gestelde in artikel 7.12a lid 3 en artikel 2 van het Reglement examencommissie en examinatoren.

Examencommissieleden van de Examencommissie EAS (2018–2019) bestaat uit:

De heer mr. S.J.J. van der Horst (voorzitter/extern)

Extern, verbonden aan dienst Onderwijs en Ontwikkeling(O&O) Hogeschool Rotterdam

Lid Examencommissie EAS, sinds oktober 2017 tot 1 september 2019

Taakbelasting: 0,5 fte

De heer ing. Egbert K. Tonkens (vice voorzitter/extern lid)

Extern, als docent verbonden aan het Instituut RAC Hogeschool Rotterdam

Lid Examencommissie EAS, sinds september 2015 en sinds 1 september 2018 extern lid

Taakbelasting: 0,1 fte

Taak binnen examencommissie: DB

De heer dr. Joris Berding (lid)

Docent bij de opleiding Chemie (CHM)

Lid Examencommissie EAS, sinds september 2015

Taakbelasting: 0,1 fte

Taak binnen examencommissie: toetscommissies, extra kansen

De heer drs. Peter Cambier (lid)

Docent bij de opleiding Technische Bedrijfskunde (TB)

Lid Examencommissie EAS, sinds juni 2018

Taakbelasting: 0,1 fte

Taak binnen examencommissie: individuele leerplan gerelateerde zaken

De heer ing. Tijmen J.W. van Eijk (lid)

Docent bij de opleiding Elektrotechniek (ELE)

Lid Examencommissie EAS, sinds september 2016

Taakbelasting: 0,1 fte

Taak binnen examencommissie: individuele leerplan gerelateerde zaken

De heer dr. ing. Bastiaan Kruijt (lid)
Docent bij de opleiding Mens en Techniek, differentiatie Gezondheidszorg Technologie (MTG)
Lid Examencommissie EAS, sinds september 2016
Taakbelasting: 0,1 fte
Taak binnen examencommissie: klacht

De heer ing. Tijmen van Ravesteijn M. Ed. (lid)
Docent bij de opleiding Werktuigbouwkunde (WTB)
Lid Examencommissie EAS, sinds september 2016
Taakbelasting: 0,15 fte
Taak binnen examencommissie: klacht

Mevrouw ing. Brigitte Spaans (lid)
Docent bij de opleiding Industrieel Product Ontwerpen (IPO)
Lid Examencommissie EAS, sinds september 2015
Taakbelasting: 0,1 fte
Taak binnen examencommissie: eindkwalificatie en kalibratie

De heer dr. Jos W.M. Veldscholte (lid)
Docent bij de opleiding Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek (BML)
Lid Examencommissie EAS, sinds september 2015
Taakbelasting: 0,05 fte
Taak binnen examencommissie: toetscommissies, fraude/plagiaat zaken

Ambtelijk secretariaat (2018-2019) bestaat uit:

Mevrouw Barbara Dessens (ambtelijk secretaris)
Bedrijfsbureau EAS
Ambtelijk secretaris van de Examencommissie EAS sinds september 2015 tot november 2018
Taakbelasting: 0,8 fte

De heer Shangho A. Dekker LLB (ambtelijk secretaris)
Bedrijfsbureau EAS
Ambtelijk secretaris van de Examencommissie EAS sinds november 2018
Taakbelasting: 0,8 fte

Lidmaatschap in de examencommissie was tot wijziging van het 'Reglement examencommissie en examinatoren' mogelijk voor een periode van ten hoogste vijf jaren hetgeen resulteert in onderstaande termijntabel. De tabel toont dat op grond van voornoemd reglement vijf van de acht leden in het jaar opvolgende tijdvak (2019-2020) hun lidmaatschap zouden (moeten) beëindigen. Voor dat verloop wordt door de examencommissie in samenspraak met de instituutdirectie en het management passende opvolging gezocht.³

³ Bij besluit van het College van Bestuur d.d. 8 april 2019 is de volgende volzin in artikel 2 lid 5 van het Reglement examencommissie en examinatoren geïmmitteerd: "De zittingstermijn van leden en voorzitter bedraagt ten hoogste vijf cursusjaren." Met het vervallen van deze termijnstelling kan de maximale zittingstermijn van vijf jaar overschreden worden als blijkt dat de leden van de examencommissie goed functioneren.

Examencommissielid	start	eind
Egbert K. Tonkens	2015	2020
Joris Berding	2015	2020
Brigitte Spaans	2015	2020
Jos W.M. Veldscholte	2015	2020
Tijmen J.W. van Eijk	2016	2021
Bastiaan Kruijt	2016	2021
Tijmen van Ravesteijn	2016	2021
Servaas J.J. van der Horst (vz)	2017	2019*
Peter Cambier	2018	2023
*wegens pensionering per september 2019		

Tabel termijnen examencommissieleden EAS tijdvak 2018-2019

Gedurende het tijdvak 2018-2019 opereert de examencommissie in onafhankelijkheid en is de bezetting, afgezien van de vacature bij ATE, op orde. In juni 2019 is gestart met de werving van een lid vanuit ATE. In het jaarplan van de examencommissie zal de visie van de commissie met betrekking tot de versterking door middel van externe deskundigheid verder worden uitgewerkt.

Observatie van extern lid:

Gezien de aflopende aanstellingstermijn van leden is het dringend noodzakelijk om nieuwe leden te werven. Dit kan binnen opleidingen/instituut/HR of op termijn d.m.v. uitwisseling tussen hogescholen op bijv. vakgebied. Door buiten de opl./inst. te werven kan de onafhankelijk toenemen.

2.2. Faciliteiten van de examencommissieleden en vergaderingen

De examencommissie is in tijdvak 2018-2019 voldoende toegerust om haar wettelijke taken en bevoegdheden uit te voeren. Zowel in weektaakomvang (formatieruimte) als ook in vergaderfaciliteiten is de examencommissie gefaciliteerd.

Hulpblad faciliteiten

	voorzitter	leden	ambt. secretaris	totaal
2018-2019 (uren)	24,0	36,8	32,0	92,8
2017-2018 (uren)	16,0	36,8	32,0	84,8
2016-2017 (uren)	6,0	46,0	32,0	84,0
2015-2016 (uren)	12,0	36,0	32,0	80,0
2014-2015 (uren)	20,0	34,0	24,0	78,0
2013-2014 (uren)	20,0	30,0	2,0	52,0

Hulpblad vergaderingen

Aantal vergaderingen examencommissie	2018/2019	2017/2018	2016/2017
Plenaire vergaderingen	22	29	22
Diploma vergaderingen	14	17	12

2.3. Gevoerde overleg met de directie inzake de faciliteiten en de uitkomst daarvan

Tussen instituutsdirectie en examencommissie heeft er driewekelijks bilateraal overleg plaatsgevonden. Niet is gebleken dat er problemen zijn rondom facilitering, continuïteit, drukte en werkdruk.

Observatie extern lid:

Uit DB-overleggen blijkt dat in achterliggende periode veel overleggen tussen de voorzitter examencommissie en bijvoorbeeld onderwijsmanagement en directie incidenteel gesprekken/afspraken zijn vastgelegd. De waarde van dit soort gesprekken is groot vanuit het directe contact tussen examencommissie en opleidingen/directie. Door dit consequent vast te gaan leggen zal betere sturing plaats kunnen vinden.

2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren

Gedurende het tijdvak 2018-2019 is de positie van de individuele leden binnen de 'eigen' opleidingen en binnen de examencommissie punt van aandacht gebleven. Hetzelfde geldt voor de onderlinge rolverdeling van de directie, het management en de examencommissie. De afstemming van de onderlinge taken, rollen en verantwoordelijkheden kost tijd, inzet en vertrouwen. De examencommissie meent door actief het gestructureerd uitbouwen van de overlegstructuren en door het inzichtelijk maken van afspraken, prestaties en verplichtingen het onderling 'begrijpen' te vergroten. Zij zet daar dan ook op in voor de komende jaren. Hetgeen onverlet laat dat de examencommissie binnen dit tijdvak 2018-2019 haar werk in onafhankelijkheid heeft kunnen verrichten.

2.5. Trends of aandachtspunten

De examencommissie ziet de borging van de continuïteit van de bemensing van de examencommissie bij toekomstige wisselingen van commissieleden als een belangrijke bouwsteen voor een goed opererende commissie.

Als eerste aandachtspunt bij de werving en benoeming van nieuwe commissieleden merkt de examencommissie op dat een gelijkmatige doorstroom zowel in kwantiteit (onafhankelijkheid) als in

kwaliteit (deskundigheid) van belang is. Het ontbreken van een Handboek examencommissie en protocollen daaromtrent maakt de examencommissie kwetsbaar en een geprotocolleerde in/door/uitstroom binnen de examencommissie zou de examencommissie hiertegen kunnen behoeden.

Als tweede aandachtspunt wijst de examencommissie op de optimalisatie van de externe controle -en revisiefunctie van het extern lidmaatschap. Het advies is om bij opvolgende invulling van de lidmaatschappen de werving buiten de opleidingen, het instituut en de instelling prioriteit te geven. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de versterking van de onafhankelijkheidspositie zoals in de WHW en in Verdere versterking 2015 omschreven.

Als derde aandachtspunt merkt de examencommissie op dat nu de inhoudelijke betrokkenheid van de voorzitter van de examencommissie bij de curriculumvergaderingen is geëindigd er in samenspraak met de instituutsdirectie en het management gezocht moet worden naar een werkwijze die tegemoetkomt aan de onderlinge betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten (zie: hoofdstuk 10 Jaarverslag).

Observatie extern lid:

De toenemende eisen op gebied van borging en deskundigheid vragen veel meer tijd dan de huidige toegekende tijden. Voor verdere onafhankelijkheid van examencommissieleden valt in de toekomst te denken aan verdere ontkoppeling van opleiding/instituut en zelfs HR.

3. Borgen van de kwaliteit van tentamens

3.1. Verrichte activiteiten door examencommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen

De examencommissie heeft de acht toetscommissies van de opleidingen gemandateerd ter borging van de kwaliteit van toetsing.⁴ Elke toetscommissie verricht binnen dat mandaat onderzoek naar de kwaliteit van de toetsing, de toetsplanning en de toetsinrichting. Daarbij is de toetscommissie gemandateerd tot het uitbrengen van adviezen, het geven van feedback, het trekken van conclusies en het doen van aanbevelingen rondom de verhoging van de kwaliteit van toetsing binnen de opleiding. De toetscommissies brengen jaarlijks verslag uit aan de examencommissie over de voortgang van hun werkzaamheden en de invulling en uitvoering van hun taken. Verder maakt de screening vooraf aangaand aan de aanwijzing van examinatoren onderdeel van de borging van de kwaliteit van toetsen.

3.2. Verrichte activiteiten door toetscommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen

Op grond van hun mandaat maken de toetscommissies een toetsplanning waarbij elke cursus ten minste één keer elke vier jaar gecontroleerd wordt. Elk cursusjaar wordt door de toetscommissies de toetsplanning voor dat jaar met de examencommissie gedeeld.

Op basis van de haar ter beschikking gestelde gegevens stelt de examencommissie vast dat de toetscommissies bij het onderzoek naar de borging van de kwaliteit van toetsen in het totaal circa 460 toetsen (zowel schriftelijke als mondelinge toetsen) en opdrachten moeten onderzoeken. In dat onderzoek worden minoronderwijs en keuzeonderwijs niet (volledig) meegewogen. Ook zijn de studieloopbaancoaching (SLC) vakken buiten beschouwing gelaten. De combinatievakken 'professionele identiteit en vaardigheden' zitten wel in deze totaalstelling. De toetscommissies hebben in het afgelopen tijdvak een selectie van 86 toetsen gecontroleerd op toets- en itemkwaliteit en nader onderzocht op de kernpunten validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid en concluderen dat de toetsen in de selectie voldoen.

3.3. Oordeel van de examencommissie over de activiteiten van de toetscommissie

De examencommissie beoordeelt de activiteiten van elke toetscommissie door de uitvoering van een zogenaamde borgingscheck waarbij een vragenlijst het vertrekpunt is. Deze vragenlijst stelt de toetscommissie in staat te rapporteren over: toetsplanning, werkwijze, curriculum, cursuswijzers en de relatie met de Hogeschoolgids. De lijst vervolgt met de inhoudelijke en processuele controle van toetsen, het stageproces en het afstuderen. Tevens wordt de toetscommissie de gelegenheid geboden te rapporteren over fraude en plagiaat en de toetsing op eindniveau. Daarna wordt minimaal één (1) vraaggesprek of soms meerdere gesprekken gevoerd tussen leden van de examencommissie (w.o. de voorzitter) en tenminste de voorzitter van de toetscommissie en de afstudeercoördinator van

⁴ Mandaat 2018-2019 d.d. (bijlage invoegen)

de opleiding. In dit gesprek dat plaatsvindt op basis van een tweede vragenlijst wordt de inhoud van de activiteiten verdiept en wordt tussen de examencommissie en toetscommissie overlegd over uitwerkingsvraagstukken in het kader van borging van de kwaliteit van toetsing en de opleiding. In voornoemd gesprek wordt o.a. specifieke aandacht gegeven aan onregelmatigheden/fraude, de bevindingen van de toetscommissie over de toetsing en sluiting van de PDCA-cyclus.

Voor het tijdvak 2018-2019 vonden borgingscheck-gesprekken plaats in het voorjaar van 2019. Op basis van deze borgingscheck-gesprekkenverslagen en jaarverslagen van de toetscommissies concludeert de examencommissie het volgende:

- Er zijn grote verschillen tussen de mate van efficiëntie van functioneren en de mate van detail waarop de toetscommissies rapporteren. Geconstateerd is dat vier van de acht toetscommissies (CHM, ELE, MT|GZT en WTB) tijdig, d.w.z. vóór het jaarlijkse gesprek met de examencommissie, een overzicht met de gecontroleerde toetsen hebben aangeleverd. Bij de overige toetscommissies werd een dergelijk overzicht pas bij het jaarverslag gegeven;
- Ook het percentage van het aantal gecontroleerde toetsen ten opzichte van het totale toetsaanbod verschilt per opleiding. Uitschieter daarbij is IPO die 100% van de toetsen controleert. Opvallend is verder het relatief lage aantal toetsen dat door de toetscommissies ELE (6.8%) en TB (7.1%) is gecontroleerd.
- Naar aanleiding van het jaarlijkse gesprek met de toetscommissie zijn de zorgen over het functioneren van de toetscommissie bij ATE en TB expliciet met het onderwijsmanagement gedeeld. Beide toetscommissies hebben na het gesprek met de examencommissie een meetbare verbetering ingezet. Omdat ELE in voorgaande jaren een stabiel functionerende toetscommissie had was er nog geen aanleiding om hierover expliciet met het onderwijsmanagement in overleg te treden.
- Er zijn geen aanwijzingen dat door het management de toetscommissies onvoldoende worden gefaciliteerd. Desondanks geeft een (1) toetscommissie aan te kampen met problemen rondom de inzetbaarheid van mensen en de inhoudelijke organisatie van haar werkzaamheden;
- Twee opleidingen geven aan moeite te hebben met de invulling van vacatures binnen de toetscommissie vanwege het niet beschikbaar zijn of hebben van voldoende toets-deskundige aspirant leden;
- Drie opleidingen hebben hun toetscommissies goed op orde waarvan een (1) opleiding (IPO) met speciale vermelding daar zij zowel inhoudelijk als processueel de borging van de toetskwaliteit goed op orde hebben.

De examencommissie streeft er in het cursusjaar 2019-2020 naar om in samenspraak met de afzonderlijke toetscommissies rijker cijfermateriaal te produceren zodat meer betekenis kan worden gegeven aan de uitkomsten van het onderzoek. Desondanks concludeert de examencommissie dat binnen het tijdvak 2018-2019 bij de opleidingen de protocollen en de werkwijze voldoende op orde zijn, maar dat bemensing van de toetscommissies een kwetsbaar punt blijft.

Observatie extern lid:

Het mandaat aan de toetscommissies om de kwaliteit van de toetsen te borgen is een zeer belangrijk instrument van de examencommissie. Disfunctioneren van toetscommissies van opleidingen is schadelijk voor de borging van de toetsing. Afgelopen jaar is dit bij twee opleidingen geconstateerd. Bij problemen rondom een toetscommissie zal wellicht in de toekomst eerder (dwingende) sturing

gegevens moeten worden vanuit de examencommissie en directie om dit te herstellen. Als ultieme maatregel zou desnoods het mandaat ingetrokken moeten worden waarna vanuit de examencommissie de borging georganiseerd wordt. In voorkomende gevallen zou dit in de toekomst ook HR-breed uitgevoerd kunnen worden door "SKE-docenten".

3.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan

In het afgelopen tijdvak heeft de examencommissie een aantal maal adviezen richting de opleidingen uitgebracht. Met name bij de opleiding TB over de planning en uitwerking van het toetscontroleschema. De opleiding heeft dat advies direct opgepakt en is daarmee aan de slag gegaan. Verder is er vanwege het slechte functioneren van de toetscommissie bij ATE in het afgelopen tijdvak in de gesprekken met de directie en opleidingsmanagent extra aandacht besteed aan de borging van de toetskwaliteit bij die opleiding. Op incidentele basis is door de examencommissie geadviseerd over toetsen en toetsorganisatie bij diverse opleidingen. Bij de betreffende opleidingen zijn deze adviezen op adequate wijze opgepakt.

3.5. Trends of aandachtspunten

Het eerste aandachtspunt dat de examencommissie opmerkt is de problematische invulling van de toetscommissies met voldoende mensen en deskundigheid. De examencommissie zal in de overleggen met het opleidingsmanagement het belang van een goede facilitering van de toetscommissie blijven onderstrepen.

Ten tweede ziet de examencommissie een grote kans om de verbinding met de toetscommissies te versterken en de efficiëntie te vergroten door *best-practices* te gaan delen.

Ten derde wil de examencommissie de toetscommissies beter aansturen en faciliteren voor het produceren van rijker cijfermateriaal naar aanleiding van hun controles en analyses.

Tot slot zal er aandacht besteed worden aan het sluiten van de PDCA-cyclus waarbij de opvolging van adviezen van de examencommissie richting instituut en opleiding beter zichtbaar wordt gemaakt.

Vanuit de toetscommissies zelf worden de volgende aandachtspunten naar voren gebracht:

- Er is behoefte aan een formulering van een visie met betrekking tot het waarborgen van de kwaliteit toetsing bij cursussen op het vlak van professionele identiteit en vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling. Dit vraagstuk is sterk verbonden met de inhoud van het onderwijs en de curricula. De examencommissie agendeert het vraagstuk in het opvolgende tijdvak.
- Er is behoefte aan scholing op het gebied van toetsing en toetsontwerp in het algemeen. De examencommissie zou deze wens namens de toetscommissies onder de aandacht van de instituutdirectie kunnen brengen.
- De examencommissie kan een rol spelen bij het vrij maken van meer tijd voor toetscommissieleden.

4. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)

4.1. Werkwijze van de examencommissie bij het toetsen van de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER

De examencommissie heeft gedurende het tijdvak 2018-2019 ten behoeve van de borging van eindkwalificaties de volgende activiteiten uitgevoerd. Hierbij vormen het OER en de afstudeerhandleiding het vertrekpunt:

- Er heeft controle op behaalde studiepunten ten behoeve van het verlenen van het getuigschrift plaatsgevonden. Hier wordt gecontroleerd of de punten die behaald zijn met punten uit het hoofdprogramma en alle punten uit het hoofdprogramma gedekt zijn, fraude vermeldingen worden gecheckt mede in verband met het eventueel afgeven van een cum laude niveau en cijfergemiddelde wordt dan ook gecheckt.
- Het afgeven van het mandaat aan de toetscommissie die kwaliteitsborging van toetsing in haar takenpakket heeft. Daarbij worden toetsen op eindniveau door de toetscommissie gescreend. Voor wat betreft toetsing bij het minorenonderwijs verwijzen wij naar het betreffende gedeelte binnen dit jaarverslag;
- Het benoemen van examinatoren geschiedt op voordracht van het opleidingsmanagement. De voordracht wordt vervolgens aan een vaste set van criteria getoetst. Deze criteria zijn afgeleid van de Richtlijnen van het College van Bestuur waarbij nog aanvullend wordt gekeken naar eerder genoten scholing en opleiding van de kandidaat. Speciaal aandachtspunt hierbij is aanvullende scholing op het gebied van tentamineren, examineren en toetsing, hieronder begrepen BKE, SKE en de assessoren trainingen zoals die worden aangeboden door interne HR-academie. Bij de definitieve benoeming van de examinatoren wordt gedifferentieerd tussen examinatoren op basis - en op eindniveau;
- Er wordt controle van afstudeerhandleidingen en feedback uitgevoerd;
- Minimaal een (1) maal per tijdvak vindt een gesprek tussen de afstudeercoördinator (bij de borgingscheck) en (leden van) de examencommissie plaats;
- De examencommissie heeft afstudeersessies en kalibratiesessies bijgewoond, controles uitgevoerd op gevolgde procedures, de methodische uitvoering en de wijze van beoordelen van eindwerken onderzocht;⁵
- De borging vindt plaats door terugkoppeling richting de opleidingen voorzien van een advies.

We stellen vast dat in het tijdvak 2018-2019 de examencommissie er voornamelijk op heeft toegezien dat de procedurele kant van de controle op de gerealiseerde leerresultaten op orde is. In het aankomende tijdvak ziet de commissie kansen via het mandaat aan de toetscommissie inhoudelijk een oordeel te vormen. Verder draagt de oprichting van een informeel werkgroepverband afstudeercoördinatoren, waarin elke afstudeercoördinator van de opleidingen EAS is vertegenwoordigd en een vertegenwoordiging vanuit de examencommissie bij aan het vormen van een eigenstandig inhoudelijk oordeel. De werkgroep heeft ertoe geleid dat vanuit dat perspectief *best practices* worden gedeeld en intervisie instituutsbreed mogelijk is. De examencommissie moedigt een

⁵ O&K_Checklist kwaliteit afstudeerprogramma_20150205 (versie 3).

dergelijk initiatief aan mede omdat de opleidingen primair zelf verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de kwaliteit van toetsing.

Op grond van de uitgevoerde activiteiten rapporteert de examencommissie de volgende bevindingen:

- Bij de controle van behaalde studiepunten is het niet voorgekomen dat er een tekort of onrechtmatig toegekende studiepunten wel werden verleend.
- Tijdens het bijwonen van de kalibratiesessies ATE is geconstateerd dat deze plaatsvinden onder leiding een collega van O&O.
- Bij BML is geconstateerd dat de opleiding zelfstandig aanvullende controles uitvoert op plagiaat.
- De opleiding CHM geen bijzonderheden.
- De opleiding ELE heeft speciale aandacht voor de zogenaamde twijfelgevallen (bijvoorbeeld de beoordeling die resulteert in het eindcijfer '6' bij herkansingen. Hierbij wordt zorgvuldig nagegaan of dat eindcijfer tot stand is gekomen met inachtneming van de hiervoor bestemde criteria.
- De opleiding IPO is ook tijdens de jaarlijkse checkronde gecontroleerd en hier waren geen bijzonderheden.
- MTGZT heeft de rol van beoordelaar veranderd. De begeleider van de afstudeerder is niet langer de beoordelaar van het afstudeerverslag. Deze wijziging beantwoordt aan de voorwaarde dat beoordelingen op objectieve wijze tot stand komen.
- Bij de opleiding TB zijn actief aandachtspunten benoemd. De voorzitter van de examencommissie heeft in het licht van de organisatorische uitdagingen waar de opleiding mee kampt de volgende verbeterpunten aangegeven. Verbeter het zicht op de kwaliteit van de toetsing; op dit moment is deze niet toereikend. Voorts gaf de examencommissie het advies mee om in eerste instantie controles te doen op grote en belangrijke cursussen en in tweede instantie deze controle binnen afzienbare tijd te verdiepen. Daarop heeft de opleiding de volgende verbeteracties ingezet: Beoordelingsprocedure van assessments wordt aangepast waarbij examinatoren onafhankelijk tot een beoordeling komen en pas daarna daarover overleggen, er worden *rubrics* opgesteld voor de beoordeling van competenties bij afstuderen, er wordt een kalibratiesessie afstuderen gepland. De examencommissie volgt deze verbeteracties in de hieropvolgende tijdvakken.
- De opleiding WTB heeft ervoor gekozen een actieve koppeling van rubric en kalibratie te maken. Bovendien werkt de opleiding ernaar toe om het percentage afstudeerzittingen met externe betrokkenheid van 80% naar volledige dekking te krijgen.

Observatie extern lid:

Het bijwonen van kalibratiesessies/afstudeerzittingen eindniveau door examencommissieleden is bijzonder positief. Hierdoor ontstaat een beter beeld hoe de opgestelde procedures in de praktijk toegepast worden. Dit zou geïntensiveerd moeten worden. Het streven/beleid om dit uit te breiden naar uitwisseling buiten instituut/Hogeschool en met meer betrokkenheid van het beroepenveld is zeer positief voor een nog sterker objectief oordeel over procedures/inhoud en de eindbeoordelingen.

4.2. Betrokkenheid 'externen' daarbij

In beginsel maken alle opleidingen gebruik van 'externe' adviezen van afstudeer-bedrijfsbegeleiders bij de beoordeling van de leerresultaten. Bij de meeste opleidingen is ook bij een deel van de afstudeerzittingen een 'vierde' paar externe ogen aanwezig voor inhoudelijk advies en/of

procescontrole. Uitzonderingen daarop zijn in ieder geval IPO (geen vierde paar externe ogen bij beoordeling) en TB (externe deskundig wordt benoemd als examinator en oordeelt mee).

4.3. Bevindingen van de examencommissie daarbij

Op grond van de bijgewoonde afstudeersessies en de externe feedback is de examencommissie tevreden over het eindniveau bij alle opleidingen en de aansluiting met het beroepenveld.

Alle opleidingen hebben externe partijen zoals een beroepenveldcommissies of zusteropleidingen betrokken bij de kalibratie van het eindniveau. Vermeldenswaardig is opleiding ATE waarbij vanuit drie verschillende externe perspectieven een oordeel wordt gevormd over het eindniveau.

4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan

Naast een aantal adviezen die betrekking hadden op het van elkaar scheiden van de rollen van begeleider en examinator; zoals voorheen nog niet het geval was bij de opleidingen ELE en ATE.

Heeft de examencommissie aan de opleiding IPO geadviseerd om ook bij afstudeerzittingen externe (vreemde ogen) te betrekken. Al de adviezen zijn door de betrokken opleidingen ter harte genomen. Bij ATE en ELE heeft dit concreet geleid tot aanpassing van de procedure.

4.5. Trends of aandachtspunten

Na review van de afstudeerprocedures komt de examencommissie tot een aantal verbeterpunten, te weten:

Ten eerste heeft de examencommissie via deskresearch onderzoek gedaan naar de afstudeerhandleidingen. Hier merkt de examencommissie op dat de procedures rond beslismomenten beter omschreven kunnen worden. En ten tweede merkt de examencommissie op dat de totstandkoming van het eindcijfer en dan met name de dialoog, discussie en consensus verder dient te worden doorwerkt. In sommige gevallen is het onvoldoende duidelijk hoe uiteindelijk de consensus van de beoordeling tot stand komt. Ten derde is de rol van de externe begeleider bij het tot stand komen van het eindcijfer bij de meeste opleidingen onvoldoende specifiek omschreven. In alle gevallen gaat het om een adviesrol en is deze in de handleiding omschreven als: "heeft een adviserende rol". De examencommissie ziet graag nadere toelichting over *hoe* dit advies nu wordt meegenomen bij de bepaling van het eindcijfer.

Tot slot heeft de examencommissie bij alle opleidingen de opdracht neergelegd om ervoor zorg te dragen dat de opleiding specifieke teksten rondom afstuderen (hoofdstuk 10) heeft 'uitgelijnd' met de afstudeerhandleidingen.

De examencommissie heeft ervoor gekozen in het opvolgende tijdvak een memo richting de opleidingen te sturen waarin zij aan de hand van voornoemde punten een advies op het vlak van afstuderen nader formuleert. Dit memo biedt vervolgens aanknopingspunten voor een nader gesprek en ontwikkeltraject daar waar er ruimte is voor verbetering.

5. Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen

5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

Richtlijnen en kaderstelling op het vlak van toetsen en examineren vanuit de examencommissie ten behoeve van de opleidingen zijn gedurende het tijdvak 2018-2019 niet aanwezig. De examencommissie stelde wel vast dat de opleidingen alle een curriculumontwerp als deel van het beroeps- en opleidingsprofiel met de daarbij behorende kwaliteitsdekkingsmatrix met niveauaanduiding hebben. Tevens is bij de modulehouders voorhanden de cursusbeschrijving met toetsbare leerdoelen die zijn opgesteld op basis van een vastgesteld curriculum vertaald in een toetsmatrijs. De cursusbeschrijvingen bevatten in grote lijnen de volgende onderdelen: vakgebied en leerlijnen, omschrijving en leerdoel(en), competenties, het aantal te behalen studiepunten, werkvormen, leerstof, toetsvorm, beoordelingscriteria, herkansingsmogelijkheid, studiebelasting en titels/literatuur. Op elk moment (via de LMS) is voor de student inzichtelijk wat het beoogde niveau is en tot welk eindniveau de opleiding opleidt. In Hoofdstuk 10 van de Hogeschoolgids (OER) zijn de curriculumschema's weergegeven waarin de toetsvormen zijn benoemd.

5.2. Trends of aandachtspunten

Een aandachtspunt is het ontbreken van richtlijnen en kaderstelling op het vlak van toetsen en examineren vanuit de examencommissie ten behoeve van de opleidingen. Dat maakt dit proces kwetsbaar. De examencommissie adviseert op dat punt om de ontwikkeling en implementatie van een standaard checklist te overwegen om zo dit proces werkbaar en transparant te maken en bij te dragen aan de betrouwbaarheid van de uitslagen van de toetsen.

6. Vrijstellingenbeleid

6.1. Aantallen vrijstellingen

Onderstaande overzichten tonen het aantal verzoeken tot het verlenen van een vrijstelling voor het afleggen van een of meer tentamens, die de examencommissie heeft ontvangen gedurende het tijdvak 2018-2019.

Vrijstellingsverzoeken*	2018/2019	2017/2018	2016/2017
ATE	2(-)	-	0
BML	-	1	12
CHM	4(2)	-	0
ELE	-	-	13
IPO	-	-	0
MTG	-	-	7
TB	6(3)	1	(IBK)
WTB	2(1)	2	12
Totaal	14(6)	4	44
*tussen haken de toegewezen vrijstellingen. In voorgaande jaren werden alleen toegewezen vrijstellingen geteld.			

6.2. Trends of aandachtspunten

Afname sinds 2016 van het aantal vrijstellingsverzoeken kan te maken hebben met het opheffen van de aparte MBO-instroom. De twee meest voorkomende redenen voor afwijzing van vrijstellingen in het gerapporteerde tijdvak zijn van formele aard. Namelijk afwijzing omdat vrijstelling voor keuzevakken alleen naar rato verleend kan worden als er ook een vrijstelling voor het reguliere programma is en afwijzing omdat het verzoek na het verlopen van een hersteltermijn nog niet voldoende gemotiveerd was.

7. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing

7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)

De zorgplicht van de instelling voor deskundigheidsbevordering van examencommissies zoals voortvloeit uit artikel 7.12a WHW en artikel 2 lid 2 HSG-bijlage reglement examencommissies en examinatoren is gedurende het tijdvak 2018-2019 binnen de examencommissie onderwerp van gesprek geweest. Desondanks hebben de gesprekken niet geleid tot (collectieve) scholing. Binnen de examencommissie is de wens wel aanwezig, maar in de uitwerking stuit de examencommissie op praktische bezwaren; er zijn binnen de examencommissie verschillen in niveau, expertisegebied, scholingsbehoefte in het kader van de persoonlijke ontwikkeling als docent versus examencommissielid. De rol van het centraal aangestuurde platform voor examencommissies in de facilitering van scholingstrajecten voor examencommissies en hun leden wordt als onvoldoende ervaren.

7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)

Over het tijdvak 2018-2019 heeft de voorzitter een meerdaagse, verdiepende training op het vlak van examencommissies en examineren, georganiseerd door Hogeschool Rotterdam, gevolgd. Twee leden hebben in voorgaande jaren in het kader van de (persoonlijke) professionalisering het BKE-certificaat behaald en een (1) lid het SKE-certificaat. Deskundigheidsbevordering van de leden van de examencommissie gebeurt in samenspraak met de instituutsdirectie en het management.

7.3. Trends of aandachtspunten

Een eerste aandachtspunt in het kader van deskundigheidsbevordering is het blijven onderstrepen van het belang hiervan, hetgeen overigens blijkt uit de wet- en regelgeving daaromtrent. De examencommissie onderkent het belang van scholingstrajecten om de haar opgedragen taken (te blijven) uitvoeren en richt zich in het cursusjaar 2019-2020 op het wegnemen van de praktische bezwaren die nu scholing en verdieping in de weg staan.

Een tweede punt hangt samen met de transitieopgave waar de examencommissie voor staat. Door externe ontwikkelingen signaleert de examencommissie de behoefte aan een goed functionerende instroom/doorstroom/uitstroom binnen de examencommissie. De voortschrijdende professionaliseringsbehoefte van examencommissies op instellingsniveau is een concrete uitwerkingsvraag.

8. Aanwijzing examinatoren

8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen

Benoeming en aanwijzing van examinatoren geschiedt op voorspraak van de opleidingen. De hieraan gestelde eisen zijn voor een examinator op basisniveau een periode van tenminste zes maanden in dienst bij de Hogeschool Rotterdam en een doorlopen of gaande 'quickstart traject' leerroute. Een examinator op eindniveau dient ten minste 12 maanden in dienst te zijn bij de Hogeschool Rotterdam of over aantoonbare docent werkervaring bij een andere onderwijsinstelling van hoger onderwijs of wetenschappelijk onderwijs te beschikken en een BKE en/of inwerktraject met betrekking tot examineren voor eindkwalificaties kalibraties te doorlopen.

In beginsel volgt de examencommissie de profielschets examinator zoals geformuleerd d.d. april 2014. Echter om praktische redenen wijkt de benoemingspraktijk van het instituut af op het punt van de 'periode in dienst'. Voor basisniveau wordt namelijk een periode van zes maanden gehanteerd in plaats van een (1) jaar en bij eindniveau een periode van een (1) jaar in plaats van twee jaar⁶.

De examencommissie benoemt op voordracht van het opleidingsmanagement de examinatoren voor een periode van maximaal 13 maanden. Bij de aanstelling van de examinatoren wordt gedifferentieerd tussen examinering op *basisniveau* en *eindniveau* en wordt aangegeven op basis van welke kwalificatie(s) de voordracht heeft plaatsgevonden. Bij de beoordeling van de geschiktheid van kandidatuur baseert de examencommissie zich op de volgende criteria: ervaring, didactische kwalificaties, opleidingsniveau, alsmede de procedure Benoemen examinatoren en profielschetsen van examencommissie d.d. 4 april 2016. Voor het tijdvak 2018-2019 is per opleiding de verdeling examinatoren basis -en eindniveau als volgt:

Opleiding	Examinatoren basis -en eindniveau	Examinator basisniveau	Instructeurs
ATE	9	3	2
BML	26	3	-
CHM	13	3	1
ELE	15	2	-
IPO	20	2	-
MTG	15	3	-
TB	19	7	-
WTB	24	3	-
Totaal	141*	23	3

* Benoemingen gedurende het tijdvak 2018-2019 (6x) niet in de totaalstelling opgenomen.

Voor wat betreft de procedure van benoeming van de examinatoren merkt de examencommissie op dat in sommige gevallen docenten door het opleidingsmanagement worden voorgedragen die onvoldoende beantwoorden aan de vooraf gestelde criteria voor benoeming. Aan de opleidingen wordt gecommuniceerd dat bij het niet voldoen aan de gestelde criteria bedenkingen bestaan en dat

⁶ Proces benoeming examinatoren Versie 1.1 d.d. 4-4-2016

hierover nader overleg zou moeten plaatsvinden. In sommige gevallen werd de oplossing gevonden in een te volgen (intern) opleidingstraject en/of in het aanpassen van de datum van installatie van de examinator.

8.2. Benoeming 'externe' examinatoren

Binnen EAS maakt één opleiding gebruik van externe examinatoren. Bij de meeste andere opleidingen zijn wel externe deskundigen betrokken maar die hebben geen formele rol bij de vaststelling van resultaten.

8.3. Trends of aandachtspunten.

In het opvolgende tijdvak ziet de examencommissie het concretiseren van een profielschets externe examinatoren als een toevoeging op het aanwijzingsproces en gaat hierover in gesprek met instituut en opleidingen.

9. Betrokkenheid bij accreditaties

9.1. Aard van de betrokkenheid

Alle opleidingen binnen EAS maken onderdeel uit van de visitatie, audit en accreditatie cyclus zoals aangestuurd door de afdeling Audit, Monitoring en Control (AMC) van de Hogeschool Rotterdam. In eerste instantie wordt een opleiding gevisiteerd en na 30 tot 36 maanden geauditeerd. Tussentijds kunnen er dan nog sturende gesprekken plaatsvinden indien wordt vastgesteld dat aanvullende monitoring gewenst is. Door het College van Bestuur wordt elke opleiding 12 maanden voor de visitatie bezocht tijdens een locatiebezoek. De inhoud van dit bezoek wordt tussen instituutsdirecteur, opleidingsmanagement, de auditoren en het College van Bestuur bepaald. Onderstaand een overzicht van de aanstaande visitaties en audits tijdens het tijdvak 2018-2019 en het opvolgende tijd binnen EAS.

Opleiding	Tijdvak (2019-2020)	Tijdvak (2018-2019)
B Automotive	Visitatie ⁷	Audit ⁸
B Mens en Techniek	Visitatie ⁹	
B Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek		Audit
B Werktuigbouwkunde	Audit ¹⁰	
B Chemie	Audit ¹¹	
B Industrieel Produkt Ontwerpen	Audit ¹²	Visitatie ¹³
B Technische Bedrijfskunde	-	Visitatie ¹⁴
B Elektrotechniek	-	Visitatie

Tabel uitvoering en planning (interne) audits door AMC en (externe) visitaties bij EAS (2018-2020)¹⁵

In januari 2019 is de opleiding Elektrotechniek gevisiteerd. De examencommissie werd destijds vertegenwoordigd door de voorzitter en deze visitatie werd met 'vlag en wimpel' doorlopen.

9.2. Effecten van de betrokkenheid

De examencommissie observeert dat de betrokkenheid van de examencommissie bij de accreditatie en het belang daarvan nog onvoldoende worden onderkend door de opleidingen. Het advies is dan ook om voor de opvolgende tijdvakken in te zetten op een versterking van de betrokkenheid van de examencommissie bij de opleidingen die worden gevisiteerd en ge-audit. In samenspraak met de opleidingen en de instituutsdirectie moet worden bepaald (binnen de gestelde taken, rollen en

⁷ 2^e helft 2019

⁸ 1^e helft 2018

⁹ 2^e helft 2019

¹⁰ 2^e helft 2020

¹¹ 2^e helft 2019

¹² 2^e helft 2020

¹³ 1^e helft 2018

¹⁴ 1^e helft 2018

¹⁵ Planning i.s.m. AMC en onder voorbehoud definitieve vaststelling opleiding en instituutsdirectie.

verantwoordelijkheden) waar de examencommissie hier van toegevoegde waarde kan zijn en tijdig kan worden betrokken.

Tot slot merkt de examencommissie op dat zij haar rol bij accreditaties in de opvolgende tijdvakken sterker zal aanzetten om daadwerkelijk aan de borging van de kwaliteit van examens en de procedures daaromtrent bij te dragen. In de praktijk betekent dat dat de punten van aandacht en sterke punten worden meegenomen in het *sluiten* van de PDCA-cyclus na accreditatie, waarna de examencommissie ook kan toezien of de beoogde doelen zijn bereikt.

10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten

10.1. Aard van de betrokkenheid

De examencommissie wordt vanwege de scheiding van zorg- en borgtaken niet formeel betrokken bij de vormgeving van nieuwe onderwijsactiviteiten. Vanuit het onderwijs worden incidenteel wel specifieke vragen voor advies met betrekking tot voorgenomen wijzigingen voorgelegd.

10.2. Effecten van de betrokkenheid

In voorkomende gevallen hebben adviezen van de examencommissie met betrekking tot praktische uitvoerbaarheid van specifieke vernieuwingen geleid tot aanpassing van de voorgenomen wijzigingen.

11. Beoordeling van programma's op maat

11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten

Opleiding	2018/2019	2017/2018
ATE	9	1
BML	70	12
CHM	8	26
ELE	11	11
IPO	2	10
MTGZT	2	1
TB	5	2
WTB	17	27
Totaal	124	80

De bulk van de aanvragen voor een individuele regeling betreft conversies van leerplannen in verband met curriculumwijzigingen. De examencommissie volgt bij de beoordeling in beginsel het inhoudelijk advies van de binnen de opleiding aangewezen assessoren. Vanwege curriculumwijzigingen in het gerapporteerde tijdvak is het aantal individuele regelingen bij BML erg hoog.

11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen

In het gerapporteerde tijdvak hebben 77 studenten de examencommissie verzocht om toestemming voor een externe minor. Een groot deel, circa 40, betreft minoren via Kies op Maat. 11 studenten hebben een minor in het buitenland gevolgd.

Alle verzoeken om toestemming voor het volgen van een minor worden voorzien van een advies van de aangewezen assessoren van de opleiding. De assessoren controleren onder andere op overlap met het curriculum van de opleiding. De examencommissie hanteert als leidraad dat er maximaal 20% inhoudelijke overlap mag zijn tussen een externe minor en het curriculum van de opleiding.

12. Verstrekte getuigschriften

12.1. Aantal verstrekte getuigschriften

Onderstaand een opgave van de getuigschriften per opleiding voor propedeuse (P) en bachelorfase (B) die gedurende het tijdvak (2018-2019) en de twee daaraan voorafgaande tijdvakken zijn verstrekt. EAS verstrekte gedurende het afgelopen tijdvak geen getuigschriften voor de master (M) en associate degree (AD) opleidingen.

Verleende getuigschriften (P)	2018/2019	2017/2018	2016/2017
AUTO	38	45	47
BML	80	88	89
CHM	37	36	44
ELE	41	49	60
MTG	42	40	44
IPO	60	62	62
TB	88	113	(IBK)
WTB	42	39	73
Totaal	428	472	419

Tabel Verleende getuigschriften P

Verleende getuigschriften (B)	2018/2019	2017/2018	2016/2017
AUTO	43	43	33
BML	89	75	67
CHM	24	33	35
ELE	51	37	33
MTG	34	38	42
IPO	56	38	41
TB	77	89	(IBK)
WTB	73	51	64
Totaal	447	404	315

Tabel verleende getuigschriften B

12.2. Trends of aandachtspunten

De examencommissie maakt de observatie dat de overstap van de opleiding Technische Bedrijfskunde vanuit IBK naar EAS een stijging van de totale hoeveelheid getuigschriften in de propedeusefase laat zien. Voor de aanzienlijke daling van het aantal in het daaropvolgende tijdvak (2018-2019) is er geen duidelijke verklaring.

13. Fraude en preventie

13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen

Onderstaand een opgave van het aantal gemelde onregelmatigheden m.b.t. fraude en plagiaat. Het totaal betreft 33 studenten die bij 23 incidenten betrokken waren. Een incident waar meerdere studenten bij betrokken waren komt dus meerdere keren voor in de telling.

Plagiaat, fraude en onregel-matigheid	2018/2019 Tussen haakjes aantal zaken waarin fraude is vastgesteld	2017/2018	2016/2017
AUTO	7(5)	3	1
BML	0	6	1
CHM	4(1)	3	2
ELE	3(3)	4	6
IPO	1(1)	-	nvt
MTGZT	1(1)	1	11
TB	8(6)	6	(IBK)
WTB	9(7)	5	5
Onregelmatigheid tijdens tentamen	12 ¹⁶		
Totaal	33(24)	28	28

Tabel Plagiaat, fraude en onregelmatigheid

13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten

Iets minder dan de helft van de gemelde onregelmatigheden betreft onregelmatigheden tijdens een schriftelijk tentamen. De rest betreft plagiaatmeldingen en andere onregelmatigheden.

Bij enkele tentamens constateerde de examencommissie dat door de praktische organisatie van het tentamen de kans op fraude onnodig toeneemt. Zo is vastgesteld dat niet alle digitale tentamens in een voldoende beveiligde omgeving plaatsvinden. Daarnaast was er bij enkele tentamens sprake van gebrekkige of niet eenduidige instructie met betrekking tot het gebruik van hulpmiddelen waardoor de student soms onbedoeld fraudeert. Met andere woorden: er wordt onvoldoende duidelijk gecommuniceerd of het blijkt onvoldoende duidelijk uit de constructie van de toets waar en wanneer hulpmiddelen *wel* en wanneer *niet* geoorloofd zijn. De examencommissie neemt dat op met de betreffende opleiding(en).

¹⁶ Onregelmatigheden bij tentamens worden reeds in de cijfers per opleiding geteld.

13.3. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten

In de 33 onderzochte fraudemeldingen is er in 24 gevallen fraude vastgesteld. De examencommissie legt telkens op grond van de feiten van het individuele geval een passende sanctie op. Hierbij wordt veelal ook gekeken naar de beslissing van de examencommissie in voorgaande vergelijkbare gevallen. De sancties in het afgelopen tijdvak variëren van uitsluiting van één of meerdere tentamens tot het afgeven van een formele waarschuwing.

Aan het begin van het cursusjaar wordt met behulp van een presentatie door de leden van de examencommissie voorlichting gegeven over fraude en plagiaat aan de net gestarte eerstejaarsstudenten.

Alle opleidingen maken gebruik van Ephorus bij de opsporing van plagiaat. Een aantal opleidingen scannen alle door de student ingeleverde opdrachten terwijl bij enkele opleidingen alleen 'grote' verslagen, zoals stage- en afstudeerverslagen, met Ephorus gescand worden.

Door het gebruik van Osiris Zaak is het voor docenten relatief eenvoudig melding van vermoedens van fraude en plagiaat te doen. Het verlagen van drempel voor het doen van meldingen zou de lichte stijging ten opzichte van het vorige tijdvak deels kunnen verklaren.

De examencommissie onderkent de noodzaak van verdere Hogeschoolbrede harmonisatie op het gebied van preventie van, en controle op, fraude en plagiaat. Met het oog op rechtsgelijkheid werkt de examencommissie toe naar het verder operationaliseren van een sanctieladder bij het onderzoeken van en sanctioneren bij, fraude en plagiaat.

13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

In het gerapporteerde tijdvak zijn er geen gevallen van fraude door examinatoren geconstateerd.

13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren

Examinatoren moeten mutatie van reeds geregistreerde cijfers via Osiris aan de examencommissie verzoeken. Het verzoek via Osiris wordt voorzien van een beknopte motivatie. Bij opvallende zaken of indien nadere toelichting gewenst is doet de examencommissie nader onderzoek.

13.6. Trends of aandachtspunten

Na een lang traject van overleggen en onderzoek en actuele casuïstiek stelt de examencommissie vast dat de kwaliteit van toetsing bij digitale toetsen die binnen een niet-beveiligde omgeving plaatsvinden onvoldoende geborgd is. De examencommissie heeft gedurende het tijdvak deze zorgen gedeeld met de instituutdirectie en behandelt deze kwestie, wegens het ernstige en veelomvattende karakter van het probleem, als een speciaal dossier zoals vermeld in hoofdstuk 17 van dit jaarverslag.

14. Toetsgerelateerde klachten

14.1. Aantallen toetsgerelateerde klachten en aantal gegronde daarvan

Via Osiris zaak heeft de examencommissie een totaal van 40 klachten over toetsen ontvangen waarvan 28 gegronnd zijn verklaard. Studenten kunnen een klacht over een toets via Osiris indienen. Helaas wordt hierbij niet altijd de juiste *soort* zaak gebruikt. Daarnaast worden klachten per opleiding bijgehouden. In het geval van klachten bij minors worden die niet bij de organiserende opleiding geteld maar bij de opleiding waarvoor de student staat ingeschreven.

14.2. Trends of aandachtspunten.

Het merendeel van de toetsgerelateerde klachten is veroorzaakt door incidenten met een viertal toetsen. Drie toetsen bij de opleiding TB, waarvan één binnen een minor. Bij BML zijn er veel klachten naar aanleiding van één project geweest. Vanwege het grote aantal toetsen in het curriculum van TB is het risico van klachten over een toets bij die opleiding veel groter dan bij de overige opleidingen. Vanuit de examencommissie wordt middels overleg met de betreffende opleiding gekeken of het mogelijk is het onderwijskundig ontwerp aan te passen en zo het aantal toetsen te verminderen. Het uitgangspunt bij deze interventie is dat een verkleining van het aantal toetsen ook een kleinere foutmarge heeft en daarmee het aantal klachten kan worden teruggebracht. Verder wordt onderzocht of de bevindingen n.a.v. klachten structureel ingezet kunnen worden bij de aanscherping van de kwaliteitsborgingstaak.

15. Hoorzittingen examencommissie

15.1. Aantallen hoorzittingen

Osiris maakt een onderscheid tussen 'hoorzitting' (in fraudezaken) en 'horen' in overige zaken. In het afgelopen tijdvak heeft de examencommissie 25 keer studenten uitgenodigd voor een hoorzitting. Daarnaast hebben in 44 zaken studenten op eigen initiatief verzocht om gehoord te worden.

15.2. Trends of aandachtspunten

Opvallend is dat veel studenten de mogelijkheid om gehoord te worden opvatten als een mogelijkheid om mondeling in bezwaar te gaan tegen het voorgenomen besluit. Omdat er in die gevallen zelden nieuwe feiten door de student worden ingebracht leiden die hoorzittingen zelden tot herziening van het voorgenomen besluit.

16. Aantal beroepszaken CBE

16.1. Aantallen beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegronde daarvan

Vier studenten zijn tegen beslissingen die in het afgelopen tijdvak zijn genomen in beroep gegaan bij het CBE. Het beroep was in alle gevallen ongegrond.

Beroepszaken bij cbe	2018/2019	2017/2018	2016/2017
Gehele instituut	4	15	4
Gegronde		3	2 (waarvan 1 deels gegronde)

16.2. Trends of aandachtspunten

De piek in 2017/2018 die in de zichtbaar is kan deels verklaard worden door twee factoren.

In dat collegejaar heeft een fraudezaak gespeeld waarbij vier studenten betrokken waren. Die studenten zijn afzonderlijk in beroep gegaan bij het CBE.

Daarnaast hebben in dat jaar drie beroepszaken betrekking op de inschrijving voor tentamens.

Aangezien in 2016/2017 en 2018/2019 geen van de beroepszaken betrekking heeft op inschrijvingen duidt dit op organisatorische factoren die voornamelijk in 2017/2018 speelden.

17. Overige aangelegenheden

De examencommissie vermeldt met genoegen dat haar relatie met de instituutsdirectie, het opleidingsmanagement, het bedrijfsbureau, studentenzaken en het decanaat als constructief kan worden gekwalificeerd. Met vereende krachten werden ingewikkelde problemen zoals de klachtendruk bij individuele tentameninschrijving opgelost. Door dit bijvoorbeeld via een collectieve tentameninschrijving te doen. Een dergelijke aanpassing waar lang aan gewerkt is, heeft enorm bijgedragen aan de kwaliteit van (de organisatie) van het onderwijs en de kwaliteit van onze examinering in het bijzonder.

Nu, bij de afsluiting van het tijdvak 2018-2019, observeert de examencommissie een aantal ontwikkelingen die zij zou kunnen opvatten als een transitieopgave binnen EAS. Van de ontwikkelingen die deze transitie aanjagen volgt onderstaand een samenvattende opsomming in de vorm van benoemde dossiers.

Het dossier: Juridisering

De inzet die van studenten en hun ouders/verzorgers wordt gevraagd bij het studeren aan het hoger onderwijs weegt zwaar; zowel sociaal maatschappelijk als financieel. Deze ontwikkeling vindt ook haar weerslag binnen het werk van de examencommissie. Studenten hebben een toenemende vraag naar goed georganiseerde rechtsbescherming en spreken de instelling daarop aan. Binnen onze transitieopgave moeten wij daarom rekening houden met een verdere juridisering van het onderwijs en de examinering.

Voornaamste aandachtspunten voor de examencommissie binnen die context zijn het protocolleren van de borgingstaken van de toetscommissies en het onderzoek naar de gerealiseerde leerresultaten. Daarnaast acht de examencommissie het van belang om door goede informatieverstrekking en onderlinge communicatie de kwaliteit van haar beslissingen te verhogen zonder verhoging van de concrete regeldruk.

Het dossier: Professionalisering

De wet en regelgeving rondom het benoemen van leden van en het onafhankelijk functioneren van examencommissies is veelomvattend en niet zonder bedoeling. De examencommissie onderkent de waarde van dit systeem van *checks-and-balances*, compliance en intern behoorlijk bestuur. De examencommissie zal voor het komende tijdvak verdere uitwerking op dat vlak nastreven en uitwerkingsvraagstukken hierover oppakken. Concreet valt hierbij te denken aan het tijdig opstellen en op opleidingsniveau sonderen van een meerjarenplan examencommissie, het herzien van het huishoudelijk reglement ex. artikel 2 lid 7 HSG-bijlage, het opstellen van een Handleiding Examencommissie EAS, waarin in ieder geval de benoeming van examencommissieleden en examinatoren en ook het proces van diplomeren nader uitgewerkt.

Het dossier: Borgingstaak gerealiseerde leerresultaten

Verdergaande borgingactiviteiten ten behoeve van de borging van gerealiseerde leerresultaten dienen te worden uitgebouwd. De examencommissie zet hier voor komende tijdvak meer op in en zoekt nog meer dan voorheen de dialoog met het instituut en de opleidingen zonder haar positie uit het oog te verliezen. Een verdergaande harmonisatie van de taken, rollen en bevoegdheden van de examencommissies binnen de Hogeschool Rotterdam, mede aangestuurd door het Platform voor

Examencommissies leidt tot de herziening van documentatie en protocollen van de afzonderlijke examencommissies. Voor de examencommissie betekent dit voor de komende tijdvakken een herziening van het mandaat richting de toetscommissies en een actieve controle op de naleving en uitwerking van het mandaat. Bovendien zal de examencommissie het komende tijdvak in overleg met haar toetscommissies inventariseren hoe de werkzaamheden efficiënter kunnen worden ingericht zowel qua tijdsallocatie alsook in de ondersteuning. Neemt niet weg dat aan de opleiding onverminderd de vraag naar voldoende gekwalificeerde collega's blijft.

Tot slot onderzoekt de examencommissie voor het opvolgend tijdvak welke interventies vanuit haar positie kunnen worden gemaakt om een betere sluiting van de PDCA-cyclus te bewerkstelligen. In het afgelopen tijdvak 2018-2019 werd in haar optiek niet een-twee-drie duidelijk wat nu het effect van haar controle en adviesfunctie in het onderwijs is geweest. Om de uitvoering van haar borgingstaak te verbeteren acht de examencommissie het van belang haar toegevoegde waarde richting instituut en opleidingen uit te bouwen. Concreet betekent dat een nauwere samenwerking met AMC en OenO.

Het dossier: Deskundigheidsbevordering

Genoemde transitieopgave en de ontwikkelingen waar de examencommissie voor staat maken de behoefte aan een goed functionerende instroom/doorstroom/uitstroom van de examencommissie zichtbaar. Deze verzwaarde professionaliseringsbehoefte van examencommissies wordt zichtbaar op instellingsniveau en dient verder te worden uitgewerkt in een concrete uitwerkingsvraag Samen met de instelling en het instituut zal de examencommissie hier graag vervolg aan geven. Te denken valt aan maatwerktrajecten ten behoeve van examencommissieleden met een bepaalde ambitie binnen onderwijspraktijk en behoefte vanuit de examencommissie en ook collectieve trainingen waaronder die van de Vereniging Hogescholen of programma's vanuit de markt zoals van Hobeon en Medilex.

Het dossier: Autotechniek (ATE)

Na roerige jaren in de aansturing en het management van de opleiding waarbij de opleiding onder andere kampte met uitdagingen in bemensing en het vinden en behouden van deskundigheid op het gebied van toetsen en examineren staat de opleiding Autotechniek (ATE) op de planning om te worden gevisiteerd eind 2019. De examencommissie heeft er daarom voor gekozen om haar betrokkenheid bij de opleiding te intensiveren. De examencommissie heeft gedurende het gerapporteerde tijdvak de borgingscheckgesprekken gevoerd en de kalibratiesessie bijgewoond. Hierbij viel op dat bij de kalibratiesessies een deel van het (relatief kleine) team niet aanwezig was en dat beoordeling niet door middel van vooraf opgestelde rubrieken lijkt plaats te vinden. De examencommissie heeft daarop aan de bel getrokken en haar zorgen over de borging van het eindniveau bij ATE met de instituutdirectie gedeeld. Bovendien heeft zij erop aangedrongen een tweede kalibratiesessie te laten plaatsvinden waarbij een groot deel van het team wel aanwezig zou zijn. Medio 2019 heeft deze kalibratie plaatsgevonden en de examencommissie is hier positief over. De deelnemers hadden geheel onafhankelijk van elkaar werkstukken beoordeeld hetgeen aanleiding gaf voor nuttige discussies. De opleiding heeft ondersteuning gezocht bij de afdeling O&O en ook extern expertise op het vlak van toetsen en examineren aangetrokken. In de aanloop naar de aankomende visitatie zal de examencommissie bij de controleactiviteiten van deze opleiding betrokken blijven.

Het dossier: Digitaal Toetsen

Brigitte Spaans (IPO)
Bastiaan Kruijt (MT/GZT)

In de jaarverslaglegging van afgelopen jaren stelde de examencommissie haar zorgen over het valide en betrouwbaar vaststellen van cijfers bij digitaal toetsen. De zorgen hierover zijn in het afgelopen tijdvak door de examencommissie aan de betrokkenen instituutdirectie, opleidingen en facilitaire ondersteuning nader kenbaar gemaakt met als voorlopig resultaat een memo van de examencommissie waarin concrete uitwerkingpunten worden aangeboden. Voor het opvolgende tijdvak zal de examencommissie in samenwerking met de verschillende instellingsonderdelen binnen haar rol deze uitwerkingpunten samen met de betrokken onderdelen graag oppakken. Voor wat betreft deze jaarverslaglegging merkt de examencommissie op dat de problematiek rondom digitaal toetsen geen geïsoleerd incidenten kan zijn en hoopt op een instelling brede aanpak, waarbij de examencommissie haar ervaringen en *lessons learned* graag deelt met andere instituten, het platform en College van Bestuur.

Observatie extern lid:

Nieuwe ontwikkelingen op gebied van digitaal toetsen hebben aangegeven dat het instituut/opleidingen de borging rondom deze toetsen niet voldoende kunnen borgen. Deze zorgelijke situatie is door afgelopen jaar sterk naar voren gebracht door de voorzitter examencommissie. Deze borging zal ook speerpunt moeten blijven en zal op HR-niveau eerst nadere invulling tbv borging gegeven moeten worden.

Tot die tijd is het afnemen van digitale toetsen op de huidige manier binnen EAS af te raden.

18. Bijlagen

Mandaat toetscommissies EAS 2018-2019

Jaarverslagen toetscommissies EAS 2018-2019

BIJLAGE 1

**MANDAAT TOETSCOMMISSIES EAS
2018-2019**



Mandaat Toetscommissies instituut EAS 2018-2019

I. Inleiding

De examencommissie draagt de verantwoordelijkheid voor de borging van de kwaliteit van toetsing en voor de vaststelling of een student het gewenste eindniveau heeft bereikt. Dit document beschrijft het mandaat¹ en opdrachten van de Examencommissie van het instituut Engineering en Applied Science (EAS) aan de Toetscommissies voor het cursusjaar 2018-2019.

II. Aanleiding

- Wettelijke taken Examencommissie rondom toetsing
Volgens artikel 7.12b lid 1a van de WHW geeft de Examencommissie als één van haar taken het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens onverminderd artikel 7.12c.
- Hogeschoolgids
Volgens het Reglement Examencommissies en Examinatoren² kan een Toetscommissie via een machtiging³ van de Examencommissie gemachtigd worden de toetspraktijk te onderzoeken.

III. Beschrijving mandaat Examencommissie EAS

De Examencommissie EAS mandateert de Toetscommissies van de opleidingen ATE, BML, CHM, ELE, IPO, MTG, TB en WTB de toetspraktijk te onderzoeken volgens de hieronder geformuleerde opdrachten.

IV. Opdrachten Toetscommissies bij de opleidingen van het instituut EAS

1. De Toetscommissies geven uiterlijk eind oktober van het lopende cursusjaar of zo veel eerder als mogelijk is:
 - een planning hoe de komende vier jaar de kwaliteit van alle tentamens⁴ gecontroleerd wordt. Daarbij wordt aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen.
 - een planning voor het lopende cursusjaar, afgeleid van de vier-jaren-planning.

Bij deze planning geldt het volgende:

- in de planning wordt jaarlijks een steekproef van afstudeeropdrachten⁵ meegenomen.
- een selectie van tentamens wordt vóór afname gecontroleerd.
- in de planning wordt jaarlijks de kwaliteitsborging van het buitenschoolse curriculum opgenomen voor opleidingen met duale- en/of deeltijd routes.⁶

¹ Afdeling 10.1.1. Mandaat, Algemene Wet Bestuursrecht

² Bijlage bij Hogeschoolgidsen Bacheloropleidingen en Associate Degrees

³ De hogeschool gebruikt term machtiging. Beide termen zijn mogelijk. Mandaat wettelijke beschreven, zie voetnoot 1.

⁴ Volgens de definitie van de Hogeschoolgidsen Bacheloropleidingen en Associate Degrees (artikel 1.2) is een tentamen een onderzoek naar de kennis, inzicht en vaardigheden van de examinandus, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek. In dit kader worden hier dus niet alleen schriftelijk tentamens en digitale toetsen, maar ook de toetsing van de overige cursussen zoals projecten, practica en dergelijke onder verstaan.

⁵ Onder afstudeeropdracht wordt verstaan één of meer onderdelen van de afstudeeropdracht, maar in ieder geval het afstudeerverslag/afstudeerrapport.

⁶ Hieronder wordt verstaan verkregen studiepunten op de werkplek

- in de planning wordt de kwaliteitsborging van keuzevakken, minors/minors⁺ en de stages van de opleidingen meegenomen. Indien de minors en de stages nog niet eerder op kwaliteit zijn geborgd wordt hieraan in de planning voorrang gegeven.
2. De Toetscommissies onderzoeken of het toetsplan⁷ voldoende informatie bevat om de kwaliteit van het toetsprogramma te borgen.
 3. De Toetscommissies onderzoeken⁸ bij de gecontroleerde toetsen of (voor zover van toepassing op de toetsvorm):
 - een toetsmatrix in de cursuswijzer is opgenomen of anderszins voor de studenten tijdig beschikbaar is;
 - de toetsvorm per cursus op de juiste manier is vermeld in de Hogeschoolgids en de cursuswijzer;
 - de toetsvormen en toetsmomenten passen bij te behalen competenties en het curriculum;
 - de toetsen/tentamens en de beoordeling valide, betrouwbaar en inzichtelijk zijn;
 - een collegiale review bij toetsen vooraf heeft plaats gevonden;
 - een correctiemodel met uitwerkingen van de toets aanwezig is en hierin eventuele wijzigingen in normering zijn opgenomen;
 - toetsen en/of hertoetsen niet een identieke of nagenoeg identieke vraagstellingen bevatten⁹ en wel dezelfde vorm hebben;
 - indien mogelijk, het tentamen wordt gecontroleerd op fraude/plagiaat;¹⁰
 - indien het tentamen mondeling wordt afgenomen er wordt voldaan aan de regeling van de tweede examinerator bij mondelinge tentamens;¹⁰
 - afstudeerwerken en andere opdrachten op plagiaat worden gecontroleerd, bijvoorbeeld via Ephorus.
 4. De Toetscommissies zien, in voorkomende gevallen, toe op de kwaliteit van inrichting en gebruik van toetsbanken.⁹
 5. De Toetscommissies gebruiken voor de kwaliteitsborging checklists waarin de punten genoemd in 3. aan de orde komen.
 6. De bevindingen van de kwaliteitsborging worden met de toetsconstructeur/cursusbeheerder besproken alvorens tot een conclusie en aanbevelingen te komen en Toetscommissies zien toe op het opvolgen van deze aanbevelingen.
 7. Het is aan de Toetscommissies hoe zij de kwaliteitsborging vormgeven. Dit kan in petit comité, in overleg met docenten, met externen, en dergelijke.
 8. Toetscommissies dragen zorg voor, of zien toe op de organisatie van kalibreersessies,¹¹ waarbij ten minste één keer per jaar een kalibreersessie op eindniveau wordt uitgevoerd in aanwezigheid van een lid van de Examencommissie (een lid van een andere opleiding dan die waarvan de kalibratie wordt uitgevoerd).
 9. De Toetscommissies zorgen voor (digitale) archivering¹² van de notulen van de vergaderingen/bijeenkomsten en van de checklists met aanbevelingen voor de betreffende tentamens.
 10. De verslagen en checklists dienen direct toegankelijk/opvraagbaar te zijn voor de Examencommissie EAS.

⁷ Handreiking Toetsplan 20 januari 2015, O&O (Hint Kwaliteit en onderwijs > Toetsen en Beoordelen > Instrumenten)

⁸ Toetsbeleid Instituut EAS-Hogeschool Rotterdam 14-10-2013 (Hint EAS > beleid en strategie > Toetsbeleid)

⁹ Hogeschoolgids, bijlage Reglement Examencommissies en Examinatoren

¹⁰ Hogeschoolgids, hoofdstuk 11 - Reglement tentaminering en examinering


¹¹ Handreiking notuleren Kalibreersessies (Hint Kwaliteit en onderwijs > Toetsen en Beoordelen > Instrumenten)

¹² De wijze van archivering van uitgewerkte tentamens, afstudeerverslagen en dergelijke valt onder de verantwoordelijkheid van de instituutsdirectie en verloopt via het bedrijfsbureau.

11. De Toetscommissies leveren uiterlijk 1 oktober 2018 een jaarverslag over hun werkzaamheden in het cursusjaar 2017-2018 en uiterlijk 1 oktober 2019 het jaarverslag over hun werkzaamheden in het cursusjaar 2018-2019 in bij de Examencommissie EAS (examencommissie-eas@hr.nl), hierbij gebruikmakend van het door de Examencommissie aangereikte format. De jaarverslagen van de Toetscommissies binnen EAS worden integraal opgenomen in het jaarverslag van de Examencommissie EAS. Het jaarverslag van de Examencommissie EAS wordt in ieder geval opgestuurd naar het CvB, de directie en gepubliceerd op HINT.
12. De Examencommissie EAS kan gedurende het cursusjaar aan de Toetscommissies verzoeken specifieke cursussen/tentamens extra op kwaliteit te onderzoeken.
13. De Toetscommissies kunnen de Examencommissie EAS op elk moment ongevraagd advies geven.

Besluit examencommissie EAS van 14 juni 2018:

1. Het mandaat Toetscommissies EAS voor het cursusjaar 2018-2019 wordt vastgesteld.
2. Het mandaat wordt nadat de Toetscommissies door de instituutsdirecteur zijn benoemd verstuurd naar
 - de voorzitters van de Toetscommissies;
 - instituutsdirecteur van EAS;
 - de onderwijsmanagers van EAS.
3. Het mandaat wordt gepubliceerd op de homepage van de Examencommissie op HINT-medewerkers.



Dhr. S. van der Horst
Voorzitter Examencommissie EAS

BIJLAGE 2

**JAARVERSLAGEN
TOETSCOMMISSIES EAS 2018-2019**



Jaarverslag Toetscommissie

Cursusjaar: 2018-2019

Auteur: Sema Uguz

Versie: 1 (oktober 2019)

1. Samenstelling en werkwijze van de toetscommissie

1.1. Samenstelling

De toetscommissie had dit cursusjaar de volgende samenstelling:

- **voorzitter:** B. Boukhari (8 dagdelen)
- **secretaris:** T. de Bie (lid, 8 dagdelen)
- **lid:** John Janssen (lid, 8 dagdelen)

1.2. Procedure van de toetscommissie bij het beoordelen van toetsen

De Examencommissie heeft de toetscommissie gemandateert om de volgende taak naar behoren uit te voeren: *het beoordelen van de kwaliteit van examens en tentamens met betrekking tot validiteit, betrouwbaarheid, inzichtelijkheid en representativiteit, alsmede het beoordelen van de borging van het te bereiken (eind)niveau.*

Volgens deze procedure rapporteert de toetscommissie jaarlijks in de maand september aan de examencommissie.

De toetscommissie werkt vanuit de toetsmatrijs. De toetsmatrijs omvat leerdoelen, BoKS, de taxonomie van iedere module, het aantal toetsen en de vorm van toetsing. Bij curriculumwijzigingen wordt de toetsmatrijs aangepast.

De toetscommissie organiseert en faciliteert na iedere onderwijsperiode een sessie met het docententeam, een *achteraf check*. Tijdens deze sessie wordt volgens het rooster een semester van het afgelopen half jaar gecontroleerd. Gedurende de sessie neemt een modulehouder met twee collega's kritisch de toetsing van eerstgenoemde door: kloppen de toetsvragen met de leerdoelen? Is de omvang en de manier van toetsen in orde?

De antwoorden op deze vragen worden middels een formulier teruggekoppeld naar de toetscommissie. De modulehouder is verantwoordelijk om verbeteracties aan de hand van de terugkoppeling door te voeren, zoals :

- Het aanpassen van de toetsmatrijs en/of leerdoelen, of
- Het aanpassen van de toetsvragen of
- andere veranderingen in toetsing of inhoud van de module.

De toetscommissie ziet toe dat dit gebeurt.

Daarnaast worden er *collegiale checks* georganiseerd (Toets check vooraf); de toetscommissie vraagt modulehouders/opsteller van het tentamen in week 5 om de gemaakte tentamens te delen met collega's tijdens een bijeenkomst.

Tijdens deze check controleert een docent aan de hand van een formulier en de toetsmatrijs (zie ook procedure toets check vooraf hiervoor voor een gedetailleerde omschrijving) een tentamen van een collega. Na de check wordt het tentamen opgeslagen in de daarvoor bestemde Box, zodat de opsteller van het tentamen de op- en aanmerkingen kan terugvinden.

Vervolgens geeft de docent aan wat hij met de feedback doet, noteert dit op het formulier en slaat dat online op in een daarvoor aangelegde map binnen de opleiding. Daarmee is deze beschikbaar voor de toetscommissie.

Modules worden gecheckt volgens een schema; dat zorgt ervoor dat iedere vier jaar alle modules een keer aan bod komen. Bij bijzonderheden kan een module extra gecheckt worden, buiten het reguliere schema om. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als er vermoedens zijn dat de toets niet goed was. Een dergelijk vermoeden kan ontstaan als er buitengewoon laag of hoog gescoord is op de toets. Tot slot wordt er na de tentamenweek een toetsanalyse uitgevoerd door het docententeam. Hierbij worden de afgenomen toetsen afzonderlijk en op vraagniveau zorgvuldig geanalyseerd, besproken en gedeeld waar zich problemen hebben voorgedaan met bijvoorbeeld bepaalde vragen die uitzonderlijk slecht of goed scoorden. Door hier goed naar te kijken kunnen we achteraf indien nodig de cesuur bijstellen, vragen controleren op validiteit, en daar als team lering uit trekken.

1.3. Administratieve gegevens

Aantal vergaderingen: 4

Aantal bestede uren: 8

Gemiddelde tijd benodigd voor beoordelen van schriftelijke toets en herkansing: 3 uur

Onderzochte toetsen:

Cursus	Toetsvormen	Leerjaar	Periode	Voor of na de toets?	
				Voor	Na
ATEPRK21	Schriftelijk tentamen	1	1	x	x
ATESLC11	Schriftelijk tentamen	1	1	x	x
ATEAUT13	Schriftelijk tentamen	2	1	x	x
ATECVO31	Schriftelijk tentamen	1	1	x	x
ATEENG11	Schriftelijk tentamen	1	1	x	x
ATEAUT31	Schriftelijk tentamen	1	1	x	x
ATESLC13	Schriftelijk tentamen	2	1	x	x
ATEENG13	Schriftelijk tentamen	2	1	x	x
ATEAUT13-DT2	Schriftelijk tentamen	2	2	x	x
ATEENG11-DT2	Schriftelijk tentamen	1	2	x	x
ATEWIS01	Schriftelijk tentamen	1	2	x	x
ATEENG13-DT2	Schriftelijk tentamen	2	2	x	x
ATEAUT31-DT2	Schriftelijk tentamen	1	2	x	x
ATEAUT21-DT2	Schriftelijk tentamen	1	2	x	x
ATEENG12-DT1	Schriftelijk tentamen	1	3	x	x
ATECVO24-DT1	Schriftelijk tentamen	2	3	x	x
ATEENG14	Schriftelijk tentamen	2	3	x	x
ATEAUT14-DT2	Schriftelijk tentamen	2	4	x	x
ATEENG12	Schriftelijk tentamen	1	4	x	x
ATEENG16	Schriftelijk tentamen	3	4	x	x
ATECVO22	Schriftelijk tentamen	1	4	x	x
ATEPRK12	Schriftelijk tentamen	1	4	x	x
ATEAUT16	Schriftelijk tentamen	3	4	x	x
ATEAFS27	Schriftelijk tentamen	4	3	x	x
ATEPRO02	Schriftelijk tentamen	1	2	x	x

Bevindingen van de modulechecks zijn besproken met de betreffende modulehouders.

2. Bevindingen kwaliteit toetsen

2.1. Algemene bevindingen kwaliteit toetsen

De kwaliteit van de toetsen is goed te noemen. Zeker na de introductie van de vooraf check en toetsanalyses is de kwaliteit van toetsen en de toetsdeskundigheid onder de docenten toegenomen. Deze ontwikkelingen en het PDCA systematiek geven ons als toetscommissie vertrouwen voor de toekomst.

2.2. Bevindingen kwaliteit toetsen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie/inzichtelijkheid en doelmatigheid

Alle toetsen voldoen aan de bovenstaande criteria en daarmee kunnen wij met zekerheid garanderen dat de opleiding het beoogde niveau in de praktijk behaald.

2.3. Adviezen ter verbetering richting managementteam en de Examencommissie

Advies is dat er met enige regelmaat een driemansoverleg plaatsvindt om de actuele feiten en toekomstige ontwikkeling omtrent toetsen met elkaar kan worden uitgewisseld. Verder adviseren wij deze koers minimaal voort te zetten inclusief de inspiratiebijeenkomsten/ masterclasses omtrent toetsen in het hoger onderwijs en deelname aan het symposium platform leren van toetsen. Deze professionaliseringsactiviteiten dragen direct bij aan de toetsdeskundigheid van de commissie leden en het docententeam.

3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie

Hier een omschrijving van overige activiteiten dit cursusjaar, zoals het afhandelen van verzoeken van Examencommissie of management, ontwikkelen van formulieren, organiseren van kalibratiesessies, etc.

Op 18.12.2018 is er een gespreksessie gehouden tussen docenten en studenten naar aanleiding van de zeer teleurstellende toetsresultaten bij ATEENG13, op initiatief van de toetscommissie. Het doel van de gespreksessie was om aan beide kanten meer zicht te verkrijgen op oorzaken en redenen die mogelijk invloed hebben gehad op de resultaten. De input vanuit de studenten en docenten zijn als team besproken en vervolgens hebben studenten hier terugkoppeling over gehad.

Op 28.02.2019 heeft er een borgingscheck plaatsgevonden op afstudeerwerken, waarbij o.a. ook O&K adviseurs die zich gespecialiseerd hebben in toetsing zijn gevraagd om de check te doen. De sessie is georganiseerd door de toetscommissie en de afstudeercoördinator. Tijdens de check zijn afstudeerwerken van drie studenten Automotive die in de zomer van 2018 zijn afgestudeerd, bekeken. Het doel was om een check uit te voeren op de kwaliteit van de afstudeerbeoordeling en de gevolgde procedure.

Voor het verslag van deze check zie de file "**Verslag Afstudeercheck Automotive 28-1-2019.docx**" op de HR-Box voor Automotive: ATE Docententeam>Commissies>Toetscommissie>overige zaken.

Op 04.04.2019 heeft de eerste kalibratiesessie (van 2018-2019) op eindniveau plaatsgevonden. Deze kalibreerbijeenkomst heeft als doel om gezamenlijk, met de afstudeerbegeleiders van de opleiding ATE, de onderwijsmanager, de toetscommissie en de voorzitter van de examencommissie, om de kwaliteit van het afstuderen, de begeleiding en de betrouwbaarheid van de beoordeling van de afstudeerwerken te verbeteren.

Op 28.05.2019 heeft de tweede kalibratiesessie plaatsgevonden. Het doel van deze sessie was om m.b.v. de nieuwe toetsmatrix één afstudeerwerk gezamenlijk te bespreken a.d.h.v. van te voren gegeven individuele beoordelingen. De verslagen van de kalibratiesessies zijn terug te vinden op de Box via ATE Docententeam>Commissies>Toetscommissie>overige zaken.

Op 04.06.2019 heeft de secretaris van de toetscommissie een viertal assessments bijgewoond. Doel hiervan was te ontdekken hoe deze assessments verlopen en of ze op de goede manier als toetsinstrument worden ingezet. Voor het verslag van de assessments zie de file "**Verslag Assessments ATEPRO02 juni 2019 definitief.docx**" op: ATE Docententeam>Commissies>Toetscommissie>overige zaken.

4. Gevolgde deskundigheidsbevordering

De toetschecks en toetsanalyses dragen structureel bij aan deskundigheidsbevordering over toetsing. Zo wordt er bij iedere check en sessie weer onderling kennis overgedragen in het team. Het hele docenten team heeft daarnaast een lezing van mevr. Cohen-Schotanus op locatie bijgewoond, waarin ze de cesuurcorrectiemethode volgens Cohen-Schotanus toelichtte. Daarnaast heeft ze diverse vormen van toetsplannen (cumulatieve methode, integrale toetsing) laten zien, en hoe efficiënter omgegaan kan worden met het geven van tweede kansen. En ook hoe door de opzet van de toetsing studenten meer gestimuleerd worden om regelmatig met de stof zelf aan de slag te gaan. Een groot deel van het docententeam zal overigens aan het begin van kalenderjaar 2020 een BKE kwalificatie hebben. Tot slot heeft een deel van het docententeam in het kader van professionalisering in juni 2019 het Platform Leren van Toetsen in Tilburg (Fontys) bezocht.

5. Evaluatie en adviezen voor vervolg

5.1. Terugblik op adviezen aan de toetscommissie

Ten aanzien van de afstudeer kalibratiesessies zijn de volgende punten actiepunten afgesproken:

- Er wordt in de volgende afstudeerronde, voorafgaand aan een beoordeling, een ontvankelijkheidscheck gedaan op taal, omvang, etc. Dit formulier wordt z.s.m. gemaakt.
- Er wordt meer aandacht besteed bij de begeleiding naar zoekstrategieën;
- T.b.v. het reflectieverslag wordt voortaan de STARR-methodiek gebruikt. Deze methodiek wordt verspreid;
- Er wordt meer aandacht besteed aan het geven van feedback aan de student;
- Op het formulier wordt per competentie slechts op hele en halve punten beoordeeld;
- Bij het eindoordeel is de weging per competentie 20%, resp. 10%;
- Per competentie moet er een voldoende worden behaald.
- Voor nieuwe docenten wordt meer begeleiding ingezet voor de interpretatie van de indicatoren;
- Van de twee examinatoren is er tenminste één technische begeleider. De ander kan, mede afhankelijk van het afstudeerthema, een managementbegeleider zijn. De eerste examinator, de begeleider van het afstuderen, is het liefst een technische begeleider.
- Er wordt besloten vaker per jaar kalibratiebijeenkomsten te organiseren.

5.2. Evaluatie van en adviezen over de gehanteerde criteria, procedures, werkwijze en effectiviteit van de toetscommissie

De toetscommissie heeft naar aanleiding van het personele verloop en wisseling in leden zich herpakt en een PDCA systematiek in overleg met de onderwijsmanager vormgegeven en geïntroduceerd. Wij zijn met de aanpak minder kwetsbaar voor uitval van collega's en daarnaast is hiermee het draagvlak onder de docenten vergroot. Dit maakt de uitvoering van onze taken en het nemen van onze verantwoordelijkheden makkelijker met als bijvangst dat wij minder tijd kwijt zijn in de uitvoering. De toedeling van uren aan het voltallige team voor kwaliteitschecks van toetsing heeft ook hieraan bijgedragen. Hiermee kunnen wij concluderen dat de effectiviteit hebben vergroot. Procedure, werkwijze en criteria zijn bruikbaar. De collegiale check die als teamsessies worden ingepland is als best-practice te bestempelen. Hierdoor vindt er kennisdisseminatie onder de docenten en commissie leden plaats.

5.3. Evaluatie van en adviezen over het mandaat van de examencommissie aan de toetscommissies

Het mandaat is uitvoerbaar. Wij hebben de borging kunnen uitvoeren en worden door de docenten bevraagd om mee te denken en mee te kijken bij geplande veranderingen.

5.4. Bespreekpunten voor directie, management en de examencommissie

Het initiëren van collegiale inspiratie bijeenkomsten met als doel de uitwisseling van kennis en ervaringen te stimuleren.

Bijlagen:

De notulen, agenda's, plannen etc. staan op de Box:
ATE Docententeam>Commissies>Toetscommissie



Jaarverslag Toetscommissie

Cursusjaar: 2018-2019

Auteur: Esther Appeldoorn

Versie: 1

1. Samenstelling en werkwijze van de toetscommissie

1.1. Samenstelling

De toetscommissie had dit cursusjaar de volgende samenstelling:

Docent1 (E. Appeldoorn, 20 dd/jaar)

Docent2 (R. Bax, 10 dd/jaar)

Docent3 (M. Hensmann, 10 dd/jaar)

1.2. Procedure van de toetscommissie bij het beoordelen van toetsen

Naar aanleiding van het mandaat 18-19 van de examencommissie was het doel van de toetscommissie om in elke periode telkens één toets voor afname te checken en drie toetsen achteraf. Deze toetsen staan beschreven in de jaarplanning 18-19, waarbij rekening is gehouden met verschillende toetsvormen, zoals een theorie toets, practicum toets, project toets. De toetsen worden allemaal gecheckt m.b.v. de checklist, welke geschikt is voor alle toetsvormen.

In de planning was tevens de afstudeeropdracht research opgenomen. Hier is geen formele check van gedaan vanwege vernieuwing afstuderen, maar is er uitleg gegeven over het nieuwe afstuderen. De check vooraf van BCM33 is veranderd naar CEL11. De toets vooraf van CHR11 is niet uitgevoerd, de cursushouder heeft verzuimd om het materiaal in te leveren.

1.3. Administratieve gegevens

Aantal vergaderingen: in totaal vier vergaderingen voor de check vooraf en achteraf.

Aantal bestede uren: vergaderingen 12 uur (1 uur check vooraf en drie uur check achteraf).

Gemiddelde tijd benodigd voor beoordelen van

Schriftelijke toets en herkansing: 3 uur

Project, inclusief verslaglegging: 4 uur

Practicum: 3 uur

Onderzochte toetsen:

Cursus	Toetsvormen	Leerjaar	Periode	Voor of na de toets?	
				Voor	Na
BMLBCH11P	Practicumtoets	1	4 27-18		X
BMLBCH11T	Kennisgestuurd	1	4 17-18		X
BMLAFS12	Afstuderen research, niet gecheckt maar nieuwe afstuderen besproken	4	4 17-18		
BMLCRK11P	Practicumtoets	1	1		X
BMLCRK11T	Kennisgestuurd	1	1		X
BMLBBIS2	Kennisgestuurd	3	1		X
BMLCEL11	Kennisgestuurd	3	2	X	
BMLBCH21P	Practicumtoets	2	2		X
BMLBCH21T	Kennisgestuurd	2	2		X
BMLPROJ11	Project	1	2		X
BMLKGE12	Kennisgestuurd	3	3	X	
BMLMCB11P	Practicumtoets	1	3		
BMLMCB11T	Kennisgestuurd	1	3		X
BMLCHR11	Kennisgestuurd, niet uitgevoerd	4	4	X	
BMLCKM16	Kennisgestuurd	3	3		

2. Bevindingen kwaliteit toetsen

2.1. Algemene bevindingen kwaliteit toetsen

De kwaliteit van de toetsen was over het algemeen goed. Op alle toetsen was een collegiale review uitgevoerd. Cursuswijzers over het algemeen duidelijk over vorm van toetsing en beoordeling, toetsmatrijzen waren aanwezig.

Opvallende bevindingen:

- BCH11T: het hertentamen was nagekeken door een collega die het vak niet gegeven had, zonder correctiemodel. Dit onder tijdsdruk vanwege het snel moeten nakijken van de herkansingen in de laatste week augustus. De toetscommissie heeft dit aangekaart bij de manager om de herkansingen niet te laten plaatsvinden in de laatste week augustus. Tijdens team meeting over dit onderwerp gesproken: hertentamens blijven plaatsvinden in augustus, maar organisatie moet beter en scherper.
- Bij de practicumtoetsen is er geen consistente beoordeling van het labjournaal, dit wordt opgepakt door de curriculum commissie.

2.2. Bevindingen kwaliteit toetsen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie/inzichtelijkheid en doelmatigheid

De toetscommissie checkt de toetsen op bovenstaande termen validiteit en betrouwbaarheid. In combinatie met de collegiale review kan de opleiding borgen dat alle studenten het beoogde niveau hebben. Zie ook verslag borgingscheck examencommissie 18 maart 2019.

2.3. Adviezen ter verbetering richting managementteam en de Examencommissie

Het nieuw ontwikkelde leerjaar 3 is duidelijk qua cursussen, deze staan voorop in de planning 19-20. De cyclus van de check in vier jaar wordt prima gehaald met het geheel nieuw ontwikkelde curriculum.

3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie

- Verzoek van de examencommissie wat betreft een klacht over het derdejaars project PRO11.

4. Gevolgde deskundigheidsbevordering

- Voorzitter heeft in maart 2019 SKE behaald.

5. Evaluatie en adviezen voor vervolg

5.1. Terugblik op adviezen aan de toetscommissie

De borgingscheck van 18 maart 2019 beschreef geen advies aan de toetscommissie.

5.2. Evaluatie van en adviezen over de gehanteerde criteria, procedures, werkwijze en effectiviteit van de toetscommissie

Het huidige team werkt effectief en efficiënt met elkaar, de planning is goed aangehouden. Vanaf studiejaar 19-20 stopt lid Meike Hensmann en vanaf februari 2020 stopt de voorzitter Esther Appeldoorn. Drie nieuwe leden worden vanaf september 2019 ingewerkt.

5.3. Evaluatie van en adviezen over het mandaat van de examencommissie aan de toetscommissies

Het mandaat was uitvoerbaar.

5.4. Bespreekpunten voor directie, management en de examencommissie

Het nog steeds grote belang om digitaal toetsen af te kunnen nemen.

Bijlagen:

/opleiding-BML-01-commissies-toetscommissie-verslagen-verslagen 2018-19

/opleiding-BML-01-commissies-toetscommissie-combinatie checklist

/opleiding-BML-01-commissies-toetscommissie-definitieve checklist



Jaarverslag Toetscommissie

Cursusjaar: 2018-2019

Auteur: Dr. ing. C.B. Minkenberg

Versie: 1.0

1. Samenstelling en werkwijze van de toetscommissie

1.1. Samenstelling

De toetscommissie had dit cursusjaar de volgende samenstelling:

Dr. ing. C.B. Minkenberg (voorzitter, 16 dagdelen)

Dr. T. van Dijk (lid, 8 dagdelen)

Ir. A.P. Adriaansen (lid, 8 dagdelen)

Per collegejaar 2019-2020 is er een nieuwe toetscommissie (TC), met Dr. T. van Dijk als voorzitter, Ir. A.P. Adriaansen, Drs. J. van Ommen, Dr. J. Poolman en Drs. T. Schneider als nieuwe leden. Dr. ing. C.B. Minkenberg is geen lid meer van de TC.

1.2. Procedure van de toetscommissie bij het beoordelen van toetsen

De TC Chemie werkt met 2 formulieren voor kwaliteitscontrole, namelijk "checklist kwaliteitscontrole voor tentamens" en "checklist kwaliteitscontrole project en practica" (zie Bijlage 1 en 2). Op basis van de vierjarenplanning vraagt de voorzitter minimaal 4 weken voor aanvang van de vergadering de te controleren toetsen op bij de cursushouders, waarbij de cursushouders deze toetsen digitaal aanleveren bij de voorzitter. Controle van toetsen is achteraf, waarbij een selectie van schriftelijke toetsen voor afname wordt gecontroleerd. De voorzitter plaatst deze documenten dan in een afgeschermd werkmap, die alleen inzichtelijk is voor de leden van de TC Chemie en de onderwijsmanager (J:/Toetscommissie CHM). Vooraf is er een verdeling gemaakt, waarbij iedere toets door 2 leden van de TC, onafhankelijk van elkaar, wordt gecontroleerd aan de hand van de checklist. Er wordt ten aller tijden voorkomen dat een TC-lid zijn eigen toetsen controleert. Tijdens de vergadering worden de bevindingen en de vervolgacties besproken. De voorzitter stelt op basis hiervan de definitieve checklist op per cursus en koppelt dit terug naar de cursushouder. Het commentaar van de cursushouder wordt opgenomen in de checklist en de vergadering daarop opnieuw voorgelegd aan de TC-leden. Mocht de cursushouder het niet eens zijn met de TC, dan loopt de actie door. Indien dit niet het geval is wordt de PDCA-cyclus gesloten. Bij elke TC-vergadering wordt genotuleerd, waarbij de notulen worden opgeslagen op de werkmap.

Voor elke toetsvorm is de procedure van controle anders, namelijk:

Schriftelijk tentamen:

Tentamen, hertentamen en oefententamen worden beoordeeld op niveau op basis van de toetsmatrijs. Er wordt ook gekeken of elk tentamen uniek is. Vanwege de brede interpreteerbaarheid van dit begrip wordt er gekeken of de vraagstelling per tentamen anders is, maar wel hetzelfde wordt getoetst. De toetsmatrijs wordt naast het tentamen gehouden, om ook te kijken of de tentamenvragen conform de in de toetsmatrijs genoemde niveaus (taxonomie van Bloom) zijn. De cursuswijzer wordt gecontroleerd op transparantie naar de student toe en formulering van de toetsdoelen.

De tentamenvragen worden gecontroleerd qua formulering en puntentoekenning dient per subvraag te zijn vermeld (SMART, to the point, geen gekoppelde vragen etc.).

Antwoordmodellen worden gecontroleerd op volledigheid en puntentoekenning. De puntentoekenning dient transparant op het antwoordmodel te zijn vermeld.

Practicum en project:

De TC geeft de cursushouder de opdracht om van twee studenten alle beoordeelde ingevulde beoordelingsformulieren aan te leveren en ingeleverde werken, bij voorkeur met een net-voldoende eindbeoordeling en een goede eindbeoordeling. Met behulp van Ephorus worden de verslagen gecontroleerd op plagiaat. In hoofdlijnen kijkt de toetscommissie of de beoordeling in lijn is met de kwaliteit van het rapport en de gehanteerde beoordelingscriteria. De toetsmatrijs en cursuswijzer worden ook bekeken, gelijk aan de procedure bij de theorietoetsen. Indien het bepaalde vak door meerdere docenten is gegeven, worden er meerdere werken opgevraagd en onderling met elkaar vergeleken qua beoordeling.

1.3. Administratieve gegevens

Een aantal cursussen (zie tabel hieronder) zijn gecontroleerd conform de hierboven beschreven methodes. Er zijn twee extra kalibratiesessies geweest in het bijzijn van de TC voor CHMSTG10 en CHMAFS81, waardoor is afgeweken van de jaarplanning en vanwege tijdgebrek de cursussen CHMPBCH2, CHMPDNA1 en CHMCRE11 niet zijn gecontroleerd.

Er zijn diverse kalibratiesessies geweest onder toezicht van de toetscommissie, namelijk voor CHMAFS81 (verslag) op 5-11-2018 met de nieuwe docenten voor afname, op 15-11-2018 voor CHMAFS81 (verslag) met een groot deel van het team (inclusief de nieuwe docenten) voor afname, waarbij het lid van de examencommissie helaas niet op deze afspraak is verschenen. Op 5-3-2019 is met de nieuwe docenten de cursus CHMSTG10 (verslag) gekalibreerd na afname. Er is een borgingscheck geweest met voorzitter TC en afstudeercoördinatoren. De notulen zijn door de examencommissie niet aangeleverd en eventuele commentaren zijn niet verwerkt in dit jaarverslag.

Onderzochte toetsen:

Cursus	Toetsvormen	Leerjaar	Periode afname toets	Voor of na de toets?	
				Voor	Na
CHMCHP62	Opdracht, Verslag	3	3		X
CHMMOS13	Schriftelijk tentamen	4	1		X
CHMORC22	Schriftelijk tentamen	2	2		X
CHMPRJ31*	Opdracht, Verslag, Assessment	1	3		X
CHMAFS81*	Opdracht, Presentatie, Verslag, Assessment	4	4	X	
CHMBCH11	Schriftelijk tentamen	2	1	X	X
CHMWIS41**	Schriftelijk Tentamen	2	1		X
CHMPCOL2	Opdracht, Verslag, Assessment	3	4		X
CHMIPC11	Opdracht, Verslag	2	2		X
CHMPPOL3	Opdracht, Verslag, Assessment	3	3		X
CHMSTG10*	Opdracht, Presentatie, Verslag, Assessment	3	2	X	X

* = integrale toets

** = inclusief oud tentamen

2. Bevindingen kwaliteit toetsen

2.1. Algemene bevindingen kwaliteit toetsen

In het algemeen was de kwaliteit van de toetsen goed. Integraal is afgesproken voor CHMAFS81 dat als een afstudeerwerk delen bevat die niet de expertise zijn van de 1^e of 2^e examinator, er niet wordt geschroomd om een collega-docent, die deze delen inhoudelijk goed op waarde kan schatten, wordt benaderd om een advies uit te brengen. De TC is blij met dit initiatief, omdat hiermee de betrouwbaarheid van de beoordeling van een afstudeerscriptie wordt verhoogd. Een actiepunt dat nog open staat is dat TC met afstudeercoördinatoren in overleg gaat hoe om te gaan met herbeoordeling van een in eerste instantie afgekeurd verslag en wat een redelijke tijd is voor een student om een verslag te reviseren.

De opleiding heeft gekozen om grotere onderwijseenheden aan te bieden, zoals de gecontroleerde cursussen CHMPRJ31 en CHMIPC11. Wat opvalt bij CHMPRJ31, een voorwaardelijk project om de opleiding te blijven volgen, is dat er veel wordt getoetst en dat de beoordelingsformulieren lang en complex zijn met veel voorwaardelijkheden. Het toetsonderdeel statistiek is weinig inzichtelijk en TC vraagt zich af in hoeverre de sancties wat betreft aanwezigheid ook navolgbaar zijn en nagevolgd worden. Het statistiek-deel is onder revisie en wordt in 2019-2020 opnieuw opgevraagd door de TC.

Voor de cursus CHMCHP62 is volgens de bevindingen van de cursushouder en de TC een verslag onterecht met een voldoende beoordeeld door de collega docent. De TC is met de cursushouder het gesprek aangegaan en cursushouder is opgelegd om kalibratieformulieren op te stellen voor alle toetsonderdelen, deze te overleggen met de collega-docent die mede-beoordeelt, deze ook te hanteren en onderling de kwaliteit te bewaken door steekproefsgewijs een verslag onderling uit te wisselen. Deze acties zijn opgevolgd en TC heeft de kalibratieformulieren gezien.

De kalibreersessie CHMSTG10 werd door een enkele docent niet serieus genomen. Docent is om diverse redenen inmiddels niet meer in dienst.

Ondanks meerdere malen herinneren zijn de documenten CHMMOS13 niet aangeleverd.

Het hertentamen CHMBCH11 is voor afname op verzoek van de TC aangepast door cursushouder, omdat er teveel werd afgeweken van de toetsmatrijs.

Voor de cursus CHMPCOL2 ontbraken kalibratiedocumenten. Verzoek van de toetscommissie aan de cursushouder was om deze documenten voor afname van de cursus te laten zien aan de TC. Dit is niet gebeurd. Cursushouder gaf aan vanwege tijdgebrek hier niet aan toe te zijn gekomen.

2.2. Bevindingen kwaliteit toetsen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie/inzichtelijkheid en doelmatigheid

De opleiding Chemie toetst het niveau van de studenten op basis van competenties, die enkel bij de practica, projecten en POI worden afgetoetst. De gecontroleerde afgenomen schriftelijke tentamens zijn betrouwbaar (collegiale review was uitgevoerd op alle toetsen) en valide (voldoen aan de toetsmatrijs). Op genoemde uitzonderingen na (zie 2.1) komt transparantie, inzichtelijkheid en doelmatigheid goed naar voren op basis van de cursuswijzers en de toetsmatrijs, die voldoende tot goed met elkaar aansluiten. Na afloop van controle van iedere cursus heeft de toetscommissie adviezen en complimenten gegeven aan de cursushouder van de desbetreffende cursussen. Het niveau van de praktijk – en projectverslagen is conform de competentieniveaus vermeld in de corresponderende cursuswijzers, zie 2.1 voor de uitzonderingen. Dit is vastgelegd in transparante en competentie-gekoppelde beoordelingsformulieren, waarbij geborgd kan worden dat de studenten het niveau hebben dat past bij hun positie binnen de studie. Dit collegejaar is het tweede cursusjaar waarbij meervoudig assessments zijn ingevoerd bij diverse cursussen over alle leerjaren. De

transparantie hierover, qua beoordelingscriteria, verwachtingen van de student en assessoren en cesuur wordt duidelijk vermeld naar studenten en collegae.

2.3. Adviezen ter verbetering richting managementteam en de Examencommissie

Gedurende de rit heeft de TC de noodzaak gezien om een handreiking te schrijven ter collegiale review van schriftelijke tentamens en practica/projecten. Het feit dat dit actiepunt een jaar op de agenda heeft gestaan alvorens te zijn afgerond is naar inzien van de TC een signaal dat naast het controleren van toetsen conform het vierjarenplan er weinig ruimte is voor extra initiatieven. Vanwege piekbelasting is de toetsing van een drietal cursussen (zie 1.3) niet bekeken, maar gekozen voor extra kalibreersessies voor de integrale toetsen CHMAFS81 en CHMSTG10 voor de nieuwe docenten.

Advies van de TC aan de examencommissie is om met een visie te komen hoe de kwaliteit van toetsing van SLC-achtige-cursussen geborgd kan worden voor EAS.

Advies aan de onderwijsmanager om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om meer ruimte te creëren voor de TC voor overige toets gerelateerde activiteiten. Gezien de groei van het team en de grotere onderwijseenheden kosten de controles meer tijd, maar is het ook wenselijk om te onderzoeken in overleg met cursushouders in hoeverre grote onderwijseenheden op elkaar aansluiten (bijv. constructive alignment IPC – OPC, propedeuseprojecten etc.). Bovendien kunnen kwaliteitscontroles per leerlijn van toegevoegde waarde zijn, om te borgen dat de opbouw van het curriculum praktisch goed verloopt en waar nodig tijdig bij te sturen.

3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie

De TC heeft bij het docententeam geïnventariseerd wat er verwacht wordt van een collegiale review en op basis hiervan twee documenten opgesteld; een document met richtlijnen voor review van een schriftelijk tentamen en een tweede document met richtlijnen voor review van een practicum/project. Bovendien zijn er naast de conform mandaat vereiste kalibreersessie CHMAFS81, twee extra kalibreersessies georganiseerd voor de nieuwe docenten omtrent de integrale toetsen CHMSTG10 en CHMAFS81.

4. Gevolgde deskundigheidsbevordering

Twee van de drie leden hebben reeds een cursus toetscommissie gevolgd aan de HR-Academy, twee leden zijn BKE-er, de voorzitter is SKE-er.

5. Evaluatie en adviezen voor vervolg

5.1. Terugblik op adviezen aan de toetscommissie

De toetscommissie gaat op zoek naar een andere manier om collegiale review te borgen, actiepunt voor 2018-2019. Dit actiepunt is opgepakt en afgehandeld.

5.2. Evaluatie van en adviezen over de gehanteerde criteria, procedures, werkwijze en effectiviteit van de toetscommissie

De effectiviteit van de toetscommissie is voldoende, maar is zeker voor verbetering vatbaar. Terugkoppeling van bevindingen aan de cursushouders vindt nu plaats door de voorzitter, maar kan wellicht beter worden gedaan door de leden die desbetreffende cursus ook bekeken hebben. De werkwijze en effectiviteit qua controles van schriftelijke toetsen is uniform. Met controles van de grotere projecten en practica valt het op dat TC-leden verschillend met de controles omgaan, waardoor er wordt ingeleverd op effectiviteit.

5.3. Evaluatie van en adviezen over het mandaat van de examencommissie aan de toetscommissies

Het mandaat was uitvoerbaar. Een goede suggestie is om notulen terug te koppelen en in het vervolg aanwezig te zijn bij de afgesproken kalibreersessie CHMAFS81. De TC mist nog steeds notulen van de borgingscheck 2018-2019.

5.4. Bespreekpunten voor directie, management en de examencommissie

-

Bijlagen: Notulen en ingevulde checklists staan op J:/Toetscommissie Chemie en zijn opvraagbaar bij de voorzitter van de toetscommissie.



Jaarverslag Toetscommissie

Cursusjaar: 2018-2019

Auteur: Henriëtte Versprille

Versie: 1.0

1. Samenstelling en werkwijze van de toetscommissie

1.1. Samenstelling

De toetscommissie had dit cursusjaar de volgende samenstelling:

Docent1 (Henriëtte Versprille, 20 dd 2018-2019)

Docent2 (Stefan Groot Nibbelink, 10 dd 2018-2019)

Docent3 (Elham Arashloo, 10 dd OP1/2 18-19)

Docent 4 (Ivo Grondman, 10 dd OP1/2 18-19)

1.2. Procedure van de toetscommissie bij het beoordelen van toetsen

1. De toetscommissie heeft uiterlijk eind oktober van het cursusjaar de vierjarenplanning rond voor het controleren van de kwaliteit van alle tentamens/cursussen. Uit deze planning wordt een planning voor het lopende cursusjaar afgeleid.

2. De toetscommissie onderzoekt de cursushandleiding van de gekozen cursussen, die het toetsplan, de toetsmatrijs, de toetsvormen en -momenten en onderlinge weging van de deelttoetsen bevat. Daarnaast controleert de toetscommissie de proeftoetsen, toetsen en hertoetsen tezamen met het correctiemodel en de gevolgde procedure van collegiale review. Zo nodig vindt controle op plagiaat (Ephorus) plaats, en de aanwezigheid van een tweede examinerator bij mondelinge tentamens.

3. De toetscommissies organiseert twee keer per jaar een kalibreersessie: één keer per jaar een kalibreersessie van het stage-assessment en één keer per jaar een kalibreersessie op eindniveau. Deze laatste vindt plaats in aanwezigheid van een lid van de examencommissie (een lid van een andere opleiding dan die waarvan de kalibratie wordt uitgevoerd).

1.3. Administratieve gegevens

Aantal vergaderingen: 7

Aantal bestede uren: conform ptd

Gemiddelde tijd benodigd voor beoordelen van

Schriftelijke toets en herkansing: afhankelijk van cursus/beoordelaar

Project, inclusief verslaglegging: afhankelijk van cursus/beoordelaar

Practicum: afhankelijk van cursus/beoordelaar

Onderzochte toetsen:

Cursus	Toetsvormen	Leerjaar	Periode	Voor of na de toets?	
				Voor	Na
ELEPEE10	O, V	1	1 en 2		x
ELEPIE20	O	2	1,2,3,4	X	X
ELEWIS99	S	1	1		X
ELEREG10	S, O	2	1 en 2	x	X

2. Bevindingen kwaliteit toetsen

2.1. Algemene bevindingen kwaliteit toetsen

Bij alle cursuschecks hadden de op- en aanmerkingen betrekking op details in de toetsing. Bij WIS99-instaptoets heeft de commissie wel aangeraden de toetsvorm te wijzigen van mc naar open vragen. Dat is dit cursusjaar ook gebeurd.

Ter bevordering van de eenduidigheid bij beoordeling van het project PEE10 is er in samenspraak met de toetscommissie door de modulehouder een nieuw beoordelingsformulier voor dit cursusjaar ontwikkeld.

Parallel aan de modulecheck van REG10 ontving de toetscommissie klachten van studenten over de toetsing. De toetscommissie heeft zich daarom extra toegelegd op de toetsorganisatie van REG10, en hier uitgebreid over gesproken met de uitvoerende docenten.

2.2. Bevindingen kwaliteit toetsen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie/inzichtelijkheid en doelmatigheid

Gezien de toetsing met deelttoetsen, de voorbereiding met proeftoetsen en de communicatie rondom de toetsing heeft de toetscommissie er vertrouwen in dat de toetsing van de cursussen valide en betrouwbaar is.

2.3. Adviezen ter verbetering richting managementteam en de Examencommissie

Naast de BKE-trainingen voor alle docenten kan er ook aandacht besteed worden aan de deskundigheidsbevordering van alle docenten met workshops tijdens scholingsdagen.

Een suggestie is om docenten tijdens een workshop naar keuze (keuze tussen toetsvormen) onder leiding van een toetsdeskundige te trainen in het ontwerpen van toetsen.

3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie

Naast de cursuschecks hebben we een assessmenttraining met het gehele team gevolgd, en daarnaast een kalibreersessie voor afstuderen met het team georganiseerd. Ook heeft een kalibreersessie

4. Gevolgde deskundigheidsbevordering

Allen: tweedaagse assessmenttraining met gehele docententeam.

Henriëtte Versprille: kennisbevordering binnen de master onderwijswetenschappen

Stefan Groot Nibbelink: voorbereiding op SKE-kwalificatie

Overige leden hebben geen activiteiten op dit vlak ondernomen.

5. Evaluatie en adviezen voor vervolg

5.1. Terugblik op adviezen aan de toetscommissie

Het advies om kritisch te kijken naar de procedure van toetsing op eindniveau, om precies te zijn de rol van de afstudeerbegeleider, is voorgelegd aan het docententeam.

Besloten is om als pilot bij de komende lichter afstudeerders tijdens de afstudeersessie de afstudeerbegeleider niet als beoordelaar aan te stellen, maar twee andere examinatoren. Na een half jaar zal deze nieuwe procedure met het team worden geëvalueerd.

5.2. Evaluatie van en adviezen over de gehanteerde criteria, procedures, werkwijze en effectiviteit van de toetscommissie

Met de ontwikkeling van nieuwe checklists, die aan de verschillende toetsvormen zijn aangepast, is de procedure van cursuschecks efficiënter geworden. De nieuwe checklist sluiten beter aan op de toetsing binnen ons nieuwe curriculum, omdat alle cursussen uit deelttoetsen met veelal verschillende toetsvormen bestaan.

5.3. Evaluatie van en adviezen over het mandaat van de examencommissie aan de toetscommissies

Helaas heeft de commissie ook het afgelopen jaar wederom niet alle geplande checks kunnen uitvoeren. Het mandaat van de examencommissie is hier geen debet aan, de oorzaak ligt bij de onverwacht lage personele bezetting. De vierjarenplanning is voor het komende jaar weer aangepast.

Bijlagen:

Alle documentatie omtrent bovenstaande is op de netwerkmappen bij Elektrotechniek (toetscommissie) te raadplegen.



Jaarverslag Toetscommissie

Cursusjaar: 2018-2019

Datum: 28-oktober-2019

Auteur: Menno Zuiderduijn (Lid / Voorzitter a.i.)

Versie: 1.0

1. Samenstelling en werkwijze van de toetscommissie

1.1. Samenstelling

De toetscommissie had dit cursusjaar de volgende samenstelling:

- Eveline Bijleveld (voorzitter) afwezig tot 6 jan 2020
- Menno Zuiderduijn (lid, waarnemend voorzitter)
- Judith van Weert - Deckers (lid, vanaf mei 2019)
- Brigitte Spaans (Lid Examencommissie) Geen lid sinds mei 2019, maar wel bereikbaar voor advies.

1.2. Procedure van de toetscommissie bij het beoordelen van toetsen

Werkwijze: \\artemis03\CLUS02\Shared.DOP\Opleiding\IPO\KWA - Kwaliteitszorg\KWA-Toetscommissie\6 Beleid & Werkwijze

document: Werkwijze borging Toetscommissie IPO RDAM_ E.Bijleveld_Maart 2018 def

Procedure: Elk semester worden alle modulewijzers en rubrics gecontroleerd voor aanvang van het nieuwe semester. Dat betekent dat alle collega's (modulehouders) voor aanvang van het nieuw te draaien semester de spullen op orde moet hebben. Deze worden dan allemaal bekeken door de toetscommissie. En vervolgens geven de toetscommissie leden 1 op 1 feedback aan de collega's over wat er verbeterd moet worden. Ook de verbeterde versie krijgt een uiteindelijke GO/NOGO van de TC. Daarna mag alles pas gepubliceerd worden op de modulepagina waardoor het inzichtelijk is voor de studenten.

1.3. Administratieve gegevens

Aantal vergaderingen: 2, en een aantal informele momenten

Aantal bestede uren: voorzitter 20 dagdelen de 2 leden ieder 12 dagdelen

Gemiddelde tijd benodigd voor beoordelen van diverse toetsen:

Als TC hebben wij de collega's gevraagd om de modulewijzers eerst door een collega in het moduleteam te laten reviewen. Daarna mag het pas bij de TC ingeleverd worden. Dit scheelt een hoop werk voor de TC. De TC trekt voor alle toetsen 2 sessies uit. Een sessie houdt in dat we alle toetsen binnen 1 à 2 dagen doorlopen. Daarna bespreken we alle toetsen 1 op 1, 1 toetscommissielid en de modulehouder. Na dit gesprek gaan de modulehouders aan de slag met de verbeteringen. Soms is daarna nog een gesprek nodig om de definitieve toets/modulewijzer vast te stellen. Door het terug brengen van het aantal toetsen en herkansingen binnen de opleiding is de TC ook aanzienlijk minder tijd kwijt met controleren in totaal.

Onderzochte toetsen:

Najaar 2018

Cursus	Toetsvormen	Leerjaar	Periode	Voor of na de toets?	
				Voor	Na
IPOWIS14	S	2018-2019	Sem 1	✓	
IPOKVA 1 case1	O	2018-2019	Sem 1	✓	
IPOKVA1 case 2	O	2018-2019	Sem 1	✓	
IPOKVA1 case 3	O	2018-2019	Sem 1	✓	
IPOPRO12	AS	2018-2019	Sem 1	✓	
IPOIDE21	O	2018-2019	Sem 1	✓	
IPOPRO33	AS	2018-2019	Sem 3	✓	
IPOKVA 3	AS	2018-2019	Sem 3	✓	
IPOIDE41	O	2018-2019	Sem 3	✓	
IPOSTG52	AS	2018-2019	Sem 5	✓	
IPOIDE61	O	2018-2019	Sem 5	✓	
Minor naar keuze	AS	2018-2019	minor	✓	
IDE71	O	2018-2019	minor		
IPOAFS82	AS	2018-2019	Sem 8	✓	

Voorjaar 2019

Cursus	Toetsvormen	Leerjaar	Periode	Voor of na de toets?	
				Voor	Na
IPOPRO22	AS	2018-2019	Sem 2	✓	
IPOWIS22	S	2018-2019	Sem 2	✓	
IPOKVA 2 case 1	O	2018-2019	Sem 2	✓	
IPOKVA 2 case 2	O	2018-2019	Sem 2	✓	
IPOKVA 2 case 3	O	2018-2019	Sem 2	✓	
IPOIDE21	O	2018-2019	Sem 2	✓	
IPOPRO42	AS	2018-2019	Sem 4	✓	
IPOKVA40	AS	2018-2019	Sem 4	✓	
IPOIDE41	O	2018-2019	Sem 4	✓	
IPOSTG52	AS	2018-2019	Sem 5/6	✓	
IPOPRO65	AS	2018-2019	Sem 6	✓	
IPOKVA 60	AS	2018-2019	Sem 6	✓	
IPOIDE61	O	2018-2019	Sem 6	✓	
IPOAFS82	AS	2018-2019	Sem 8	✓	

2. Bevindingen kwaliteit toetsen

2.1. Algemene bevindingen kwaliteit toetsen

Door het terug schroeven van het aantal toetsen is daardoor ook het aantal modulehouders en schrijvers teruggebracht. Deze mensen snappen over het algemeen net iets beter waar het over moet gaan bij toetsing. En kunnen ook meer aandacht krijgen van de TC en SKEers.

2.2. Bevindingen kwaliteit toetsen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie/inzichtelijkheid en doelmatigheid

Meer specifiek: kan de opleiding met deze toetsen borgen dat alle studenten het niveau hebben dat zij beweert dat ze hebben? Bij de KVA en PRO leerlijn is er sprake van een toetssysteem met een duidelijke verdeling van toets en leerdoelen waarbij de volledige boks op meerdere niveaus wordt afgetoetst.

Ja, de toetsen hebben voldoende niveau. De validiteit wordt o.a. geborgd door onze curriculum ochtenden waarin we actief bespreken wat de waarde is van de verschillende modules en ook het totale curriculum. Verbeteringen die we maken zijn meestal op het vlak van transparantie en betrouwbaarheid. Eenduidig communiceren is afgelopen jaren sterk verbeterd

2.3. Adviezen ter verbetering richting managementteam en de Examencommissie

Wat kunnen het management en de examencommissie doen om de borging van de kwaliteit van toetsing en eindniveau te verbeteren?

Bij grote modules meer gebruik maken van kalibratie sessies. Door de groei van het docenten team en de "finetuning" van de rubrics is het noodzakelijk om de beoordelende docenten meer tijd te geven om te kalibreren. Door groei van het docententeam groeit de noodzaak tot meer duidelijkheid en vastleggen van processen en verantwoordelijkheden.

3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie

Hier een omschrijving van overige activiteiten dit cursusjaar, zoals het afhandelen van verzoeken van Examencommissie of management, ontwikkelen van formulieren, organiseren van kalibratiesessies, etc.
NVT

4. Gevolgde deskundigheidsbevordering

Noem hier dit cursusjaar gevolgde cursussen, bijeenkomsten, lezingen, trainingen etc op het gebied van toetsing die door leden van de Toetscommissie zijn bijgewoond.

De voorzitter van de toetscommissie Eveline Bijleveld heeft SKE gehaald in het voorjaar van 2019. Nieuw lid Judith van Weert-Deckers is gestart met BDB-BKE.

Met de nog niet bevoegde docenten (hele team) wordt in teamverband een BKE traject gestart.

5. Evaluatie en adviezen voor vervolg

5.1. Terugblik op adviezen aan de toetscommissie

Wat is er gebeurd met adviezen, bijvoorbeeld naar aanleiding van de borgingscheck?

De sessie heeft geen bruikbaar advies opgeleverd.

5.2. Evaluatie van en adviezen over de gehanteerde criteria, procedures, werkwijze en effectiviteit van de toetscommissie

Een kritische reflectie op de uitvoering van het werk van de toetscommissie.

Door de verbetering , na toetsing van de modulewijzers en rubrics, is er mogelijk sprake van coulance richting collega's en eigen modules. Dit is momenteel gewaarborgd omdat we voldoende tijd hebben om deze besprekingen uit te voeren. Wordt dit krapper, of verzuimd een collega de documenten voor de deadline aan te leveren, dan kan dit slordig en dus niet correct uitgevoerd worden.

5.3. Evaluatie van en adviezen over het mandaat van de examencommissie aan de toetscommissies

Was het mandaat uitvoerbaar? Moet er iets uit, iets bij?

Uitvoerbaar, onze eigen eisen zijn hoger.

5.4. Bespreekpunten voor directie, management en de examencommissie

Wat moet er op de agenda bij het MT en de examencommissie?

Afgelopen schooljaar heeft de examencommissie een afstudeerzitting bijgewoond. Is dat ook wenselijk voor dit jaar?

Bijlagen:

Verwijs naar notulen, checklists en overige rapportages, mits digitaal beschikbaar.

Notulen en andere werkdocumenten staan in de toetsmap.

\\artemis03\CLUS02\Shared.DOP\Opleiding\IPO\KWA - Kwaliteitszorg\KWA-Toetscommissie

De verschillende versies van de modulewijzers staan in de modulemappen op de IPO schijf

\\artemis03\CLUS02\Shared.DOP\Opleiding\IPO\OND - 18-19

Een aantal met aantekeningen van de TC staan ook in de toetscommissie mappen.



Jaarverslag Toetscommissie

Cursusjaar: 2019-2020

Auteur: M. van Offeren en M. Verboom

Versie: 1

1. Samenstelling en werkwijze van de toetscommissie

1.1. Samenstelling

De toetscommissie had dit cursusjaar de volgende samenstelling:

M. Verboom (voorzitter, 10 dd/jaar)

M. van Offeren (lid, 10 dd/jaar)

1.2. Procedure van de toetscommissie bij het beoordelen van toetsen

Binnen de opleiding Mens en techniek - Gezondheidszorg technologie is er afgesproken dat theorietoetsen aan de hand van ons beoordelingsformulier voor theorietoetsen gecontroleerd worden. De controle moet voor iedere toets in ieder geval door twee personen gedaan worden. De eerste keer door de opsteller van de toets, daarna door degene die de toets nakijkt (de tweede check doet). Beiden dienen het controleformulier in te vullen.

De opleiding is in het studiejaar 2017-2018 gestart met het invoeren van het nieuwe curriculum in het eerste jaar. De toetscommissie heeft zich afgelopen jaar gericht op de toetsing van het tweede cohort van de Kennis en Vaardigheden toetsen en de manier van beoordelen van de Beroepsproducten. De theorietoetsen zijn aan de hand van het hierboven genoemde formulier gecontroleerd. De beoordelingsformulieren van de beroepsproducten zijn naast de leerdoelen gelegd en er is gekeken of de uitleg bij de benoemde toets onderdelen eenduidig te interpreteren zijn. In de controle tool zijn hiervoor onderdelen opgenomen om een check uit te kunnen voeren door de toetscommissie. De bevindingen worden door de toetscommissieleden onderling besproken en daarna vindt terugkoppeling plaats naar de modulehouder.

Komt een vraag voor controle van een toets van de onderwijsmanager of examencommissie, dan zal naar hen en de modulehouder terugkoppeling plaatsvinden. De controle zal gericht zijn op de vraag van de onderwijsmanager of examencommissie. Hierbij zal er ook gebruik gemaakt worden van het beoordelingsformulier van theorietoetsen. Op deze wijze zijn tot nu toe de hieronder genoemde toetsen bekeken en heeft er terugkoppeling plaatsgevonden.

1.3. Administratieve gegevens

Aantal vergaderingen: 5

Overige activiteiten: niet bijgehouden

Aantal bestede uren: niet bijgehouden

Schatting van de tijd per persoon benodigd voor beoordelen van

Schriftelijke toets en herkansing: ongeveer 4 uur

Project, inclusief verslaglegging: ongeveer 4 uur

Stage: ongeveer 6 uur

Practicum: ongeveer 4 uur

Assessment: ongeveer 4 uur

Onderzochte toetsen:

Cursus	Toetsvormen	Leerjaar	Periode	Voor of na de toets?	
				Voor	Na
GZTBEP02A1	Presentatie met Advies	2	1		x
GZTSGT01	Verslag	3	1+2		x
GZTKNV01A1	Theorietoets	1	1		x
GZTKNV02A1	Theorietoets	1	1		x
GZTKNV02A2	Theorietoets	2	2		X
GZTKNV02A3	Opdracht	2	3		x
GZTCIZ02A3	Theorietoets	2	2 en 3		x

2. Bevindingen kwaliteit toetsen

Hoe was over het algemeen de kwaliteit van de toetsen? Benoem hier wel opvallende uitzonderingen. De kwaliteit van de toetsen is over het algemeen op orde. Er heeft een kleine correctie op de beoordeling van theorie toetsen plaatsgevonden wanneer bij de analyse van de toets is gebleken dat de betrouwbaarheid van een vraag niet op orde was. Er moet nog aandacht zijn voor de uitvoering van de toetsing en de omschrijving van de toetsing in de cursushandleidingen. Daarnaast behoeven de beoordelingsformulieren voor het beroepsproduct de aandacht, omdat hier nog niet duidelijk uit op te maken is wanneer een onderdeel voldoende/onvoldoende is. Er heeft wel onderlinge afstemming tussen de beoordelaars plaatsgevonden.

Als advies willen we de examencommissie en onderwijsmanager meegeven dat wanneer er adviezen over toetsing gegeven worden deze ook met de toetscommissie te delen. Voorbeeld adviezen over het borgen van het eindniveau (afstuderen), zijn niet bij de toetscommissie terecht gekomen.

3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie

Verzoek gekregen om GZTKNV01A1 nog eens te controleren en hierover een advies uit te brengen naar de onderwijsmanager. Input gegeven bij het opstellen van het toetsplan en competentiedekkingsmatrix. Collega's van advies voorzien wanneer er vragen over toetsdoelen, toetsen, toetsvormen e.d. waren. In het kader van de competentieassessments is er input op de alignment van het onderwijs, toetsing en begeleiding van studenten gegeven. Expertise van toetsing ingezet voor het opstellen van de ontwerpdrachten voor het nieuw te ontwikkelen onderwijs. Van de examencommissie zijn er geen verzoeken binnen gekomen. Kalibratiesessies worden door cursushouders zelf georganiseerd.

4. Gevolgde deskundigheidsbevordering

Er zijn docenten met hun BKE bezig. Meerdere docenten gaan in het studiejaar 2019-2020 hun BKE doen. Eén toetscommissielid is met het SKE traject gestart. Daarnaast is het toetsfestival is bezocht. En SKE bijeenkomsten zijn bezocht.

5. Evaluatie en adviezen voor vervolg

5.1. Terugblik op adviezen aan de toetscommissie

Er zijn geen adviezen voortgevloeid uit de borgingscheck.

5.2. Evaluatie van en adviezen over de gehanteerde criteria, procedures, werkwijze en effectiviteit van de toetscommissie

De toetscommissie probeert haar tijd goed te besteden aan het beoordelen van de toetsing binnen de opleiding. Dit mag nog planmatiger gebeuren. De toetscommissie moet meer aandacht vragen voor het belang van toetsen en een controle en review op de kwaliteit van toetsen/toetsing. Nu weer nieuwe collega's zijn bijgekomen. Deze nieuwe collega's moeten ook meegenomen worden in het onderwerp toetsen. Het afstuderen moet voor de vernieuwing van het vierde studiejaar door de toetscommissie geëvalueerd worden.

De adviezen van vorig jaar zijn niet allemaal behaald.

5.3. Evaluatie van en adviezen over het mandaat van de examencommissie aan de toetscommissies

Geen opmerkingen.

5.4. Bespreekpunten voor directie, management en de examencommissie

Beschikbare tijd voor het uitvoeren van de taken van de toetscommissie.

Bijlagen:

In de map J:\Shared.DOP\Opleiding\GZT\Commissies\Toetscommissie zijn de beoordelingen en planning van de toetscommissie terug te vinden.



Jaarverslag Toetscommissie

Cursusjaar: 2018 - 2019

Auteur: A.R. van Stenis

Versie: 1.0

1. Samenstelling en werkwijze van de toetscommissie

1.1. Samenstelling

De toetscommissie had dit cursusjaar de volgende samenstelling:

Arend van Stenis (voorzitter, 20 dagdelen/jaar)

Willemien van Ielen-Jonker (lid, 10 dagdelen/jaar)

Erwin de Meij (lid, 10 dagdelen/jaar)

Wilfred Geerlings (lid, 10 dagdelen/jaar)

1.2. Procedure van de toetscommissie bij het beoordelen van toetsen

De toetscommissie heeft alle onderzochte toetsen geanalyseerd op basis van het toetsanalyseformulier dat is opgenomen in Bijlage 1. Voor elke onderzochte toets is in ieder geval gekeken naar de bijbehorende cursuswijzer en de inhoud van de toets zelf. Indien noodzakelijk zijn in aanvulling hierop interviews afgenomen (bijv., met cursushouders, betrokken docenten en studenten) en zijn statistieken geanalyseerd om meer inzicht te krijgen in de betrouwbaarheid en validiteit van de toets.

Omdat de toetscommissie in cursusjaar 2018-2019 een andere samenstelling had dan de jaren daarvoor, zijn OP1 en OP2 vooral benut om overzicht te creëren, documenten bij te werken, en een visie op te stellen voor de toekomst. Omdat er hierdoor weinig tijd over was voor het daadwerkelijk analyseren van toetsen, heeft de examencommissie naar aanleiding van de jaarlijkse borgingscheck (d.d. 21 maart 2019) de toetscommissie gevraagd om OP3 en OP4 vooral in te zetten voor het controleren van toetsen.

1.3. Administratieve gegevens

Aantal vergaderingen: **6**

Aantal bestede uren: **80** van de beschikbare 200 (schatting¹)

Gemiddelde tijd benodigd voor beoordelen van

Schriftelijke toets en herkansing: **1.5 uur**

Project, inclusief verslaglegging: **1.5 uur**

Practicum: **n.v.t.**

¹ Er is een document opgesteld om het aantal gewerkte uren bij te houden, maar deze is niet consistent door alle leden ingevuld. Om die reden is er hier een ruwe schatting gegeven.

Onderzochte toetsen:

Cursus	Toetsvormen	Leerjaar	Periode	Voor of na de toets?	
				Voor	Na
EASPPM52M4	Open vragen	'18 – '19	02		X
TBEAEO21	Gesloten vragen	'18 – '19	02		X
TBEAEO40	Open vragen + gesloten vragen	'18 – '19	02		X
TBEECO11	Gesloten vragen	'18 – '19	02		X
TBEECO40	Open vragen + gesloten vragen	'18 – '19	02		X
TBEOND10	Verslag	'18 – '19	02		X
TBEPRJ04c	Project	'18 – '19	04	X	
TBETNK21	Gesloten vragen	'18 – '19	02		X
TBETNK70	Open vragen + gesloten vragen	'18 – '19	03		X

2. Bevindingen kwaliteit toetsen

2.1. Algemene bevindingen kwaliteit toetsen

De algehele kwaliteit van de onderzochte toetsen is "redelijk" te noemen. Hoewel een hoop van de onderdelen van het toetsanalyseformulier met een "voldoende" afgevinkt konden worden, zijn er bij alle onderzochte toetsen van TB significante verbeterpunten gevonden.

2.2. Bevindingen kwaliteit toetsen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie/inzichtelijkheid en doelmatigheid

De validiteit van de toetsen is over het algemeen "matig" tot "redelijk" te noemen. In enkele gevallen kwamen niet alle leerdoelen goed aan bod in de toetsen. Dit was veelal te wijten aan het gegeven dat de cursussen werkten met leerdoelen die op het verkeerde niveau gedefinieerd waren (bijv., "toepassing" waar het om "kennis" gaat) of een overschot aan leerdoelen (bijv., een van de cursussen had maar liefst 28 leerdoelen).

De betrouwbaarheid is eveneens "matig" tot "redelijk" te noemen. In een aantal gevallen was de cesuur niet vermeld of was deze incorrect bepaald. Bij veel toetsen was er een grote mate van overlap tussen de eerste kans en de tweede kans. Daarentegen hadden de meeste toetsen aantoonbaar gebruik gemaakt van collegiale review en kalibratie voorafgaande aan het nakijken van de toets.

De inzichtelijkheid van de toetsen is overwegend "redelijk". Wel kwam het in enkele gevallen voor dat vragen op de oefentoets letterlijk terugkwamen op de eindtoets.

Hoewel de grote hoeveelheid toetsen bij TB suggereert dat er sprake kan zijn van kwantiteit over kwaliteit, is de toetscommissie van mening dat de huidige kwaliteit van alle toetsen samen vooralsnog "voldoende" is om het eindniveau van de studenten te borgen.

2.3. Adviezen ter verbetering richting managementteam en de Examencommissie

Hoewel de huidige kwaliteit van toetsing "redelijk" is, zijn er significante verbeteringen aan te brengen in het toetsprogramma. De voorzitter van de toetscommissie adviseert om het aantal toetsen drastisch te reduceren en toetsontwikkeling, -afname en -controle plaats te laten vinden door minstens twee docenten. Hierdoor zal de toetscommissie ook in staat gesteld worden om een grotere rol te hebben in de ontwikkeling van de toetsen en kan de validiteit van de toetsen beter gegarandeerd worden.

3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie

De onder §2.2 genoemde aandachtspunten zijn tijdens een centrale teamvergadering (d.d. 9 mei 2019) voorgelegd aan de rest van het docententeam van TB. De conclusie van het team was dat de belasting van het docententeam zodanig hoog was dat de genoemde aandachtspunten nog niet

aangepakt konden worden. Er is afgesproken in het vervolg extra op deze punten te letten en de cursushouders bij twijfel contact op te laten nemen met de leden van de toetscommissie.

Verder heeft de toetscommissie alle verzoeken van de examencommissie afgehandeld. De examencommissie had klachten ontvangen over de toetsen "TBEOND10", "EASPPM52M4" en "TBETNK70", en heeft de toetscommissie vervolgens verzocht deze drie toetsen te analyseren. De toetsen zijn vervolgens alle drie onderzocht door de voorzitter van de toetscommissie en de bevindingen zijn vervolgens teruggekoppeld naar de examencommissie.

Daarnaast is de toetscommissie begonnen met het ontwikkelen van versimpelde checklists die docenten zelf kunnen gebruiken ter controle van hun toetsen (bijv., zie Bijlage 2) en een begrippenlijst om het jargon van de toetscommissie voor iedereen duidelijk te maken (zie Bijlage 3).

4. Gevolgde deskundigheidsbevordering

Willemien van Ielen-Jonker is in cursusjaar 2018-2019 begonnen met haar SKE-traject. Verder heeft er geen deskundigheidsbevordering plaatsgevonden. De toetscommissie beveelt sterk aan dat alle leden van het docententeam binnen afzienbare tijd hun BKE bemachtigen.

5. Evaluatie en adviezen voor vervolg

5.1. Terugblik op adviezen aan de toetscommissie

De adviezen van de examencommissie tijdens de borgingscheck van 2018-2019 zijn terug te vinden in Bijlage 4. Deze zullen nu een voor een worden besproken:

- 1) Problemen rondom de bijspijker cursus wiskunde zijn bij weten van de toetscommissie afgehandeld door de examencommissie dan wel de cursushouder van de bijspijker cursus. De bijspijker cursus is tevens per 2019-2020 komen te vervallen, waarmee dit punt de facto vanzelf is opgelost.
- 2) De toetscommissie zal erop toezien dat de stagehandleiding voor 2019-2020 voorzien zullen worden van een toetsmatrijs. Dit is op het moment van schrijven nog niet gebeurd.
- 3) De toetscommissie tracht in studiejaar 2019-2020 meer toetscontroleformulieren op te stellen. Een voorbeeld hiervan is opgenomen in Bijlage 2.
- 4) Toetsen worden momenteel al centraal opgeslagen bij het bedrijfsbureau van EAS. Indien daar behoefte aan is, kan de toetscommissie ook een digitale databank van toetsen aanmaken.
- 5) Op het moment van schrijven is nog niet formeel vastgelegd hoe kalibratie plaats dient te vinden. Wel vindt er sinds 2019-2020 standaard kalibratie plaats voor alle grote projecten.
- 6) Er is met het team besproken hoe meeliftgedrag voorkomen zou kunnen worden. De conclusie was dat dit wezenlijk alleen mogelijk zou zijn als er overgestapt zou worden op individueel toetsen. Het streven is om dit voor collegejaar 2020-2021 te implementeren voor de eerstejaarsstudenten.
- 7) Er zijn sinds de borgingscheck enkele potentiële fraudegevallen voorgelegd aan de examencommissie.
- 8) Nacontrole van eerder gecontroleerde toetsen kan in 2019-2020 plaatsvinden door de toetscommissie.
- 9) De onderwijsmanager is gevraagd om mee te denken over het uitbreiden van de capaciteit van de toetscommissie. Tot op heden blijkt er te weinig animo te zijn vanuit het team om dit te bewerkstelligen.
- 10) De toetscommissie zal de examencommissie vragen om een overzicht van benoemde examinatoren en dit doorgeven aan de onderwijsmanager.

5.2. Evaluatie van en adviezen over de gehanteerde criteria, procedures, werkwijze en effectiviteit van de toetscommissie

De toetscommissie kampt nog steeds met de weinig mankracht. Het gros van de werklust wordt nu gedragen door slechts twee leden. Hierdoor is de toetscommissie niet in staat om de gewenste prestaties te kunnen leveren.

5.3. Evaluatie van en adviezen over het mandaat van de examencommissie aan de toetscommissies

Bij voldoende capaciteit is het mandaat van de examencommissie voldoende uitvoerbaar.

5.4. Besprekpunten voor directie, management en de examencommissie

Er zou nagedacht kunnen worden over een centraler beleid rondom toetsing. Momenteel opereren alle toetscommissies zelfstandig, met als risico dat "het wiel meermaals opnieuw uitgevonden wordt".

Bijlage 1: Toetsanalyseformulier TB (2018-2019)

Algemeen		
Datum analyse:		
Cursuscode:		
Toetsvorm:		
Studiepunten:		
Plaats in het curriculum:	Kwartaal:	Jaar:
Toetsdossier volledig?	Ja / Nee	Toelichting
Cursuswijzer		
Toetsmatrijs		
Toets		
Hertoets		
Antwoordmodel		
Beoordelingscriteria		
Normering		
Cesuur		
Analyses van ConTest (bij MC)		
Rendementsgegevens		
1. Validiteit	V/M/O*	Toelichting
De toetsvorm past bij het niveau (taxonomie) van de leerdoelen		
Alle leerdoelen worden getoetst		
De toetsvorm komt overeen met het curriculumschema		
De toetsvorm van de herkansing is gelijk aan de toetsvorm van de oorspronkelijke toets		
Er is correct gebruik gemaakt van de termen summatief en formatief.		
2. Betrouwbaarheid	V/M/O*	Toelichting
De toetsvragen en opdrachten zijn concreet en specifiek, en taalkundig correct		
Het antwoordmodel is eenduidig te interpreteren		
Het aantal toetsvragen is voldoende		
Bij MC: De gokkans is verwerkt in de beoordeling		
Er is voldoende tijd beschikbaar voor de student om de toets te maken		
Toets en hertoets zijn inhoudelijk voldoende verschillend.		
Er heeft collegiale review plaatsgevonden bij het ontwikkelen van de toets		
Er heeft kalibratie plaatsgevonden bij het nakijken van de toets		

3. Inzichtelijkheid	V/M/O*	Toelichting
De toetsvorm en normering is van tevoren bekend bij de student		
Er is een voorbeeldtoets beschikbaar voor de student		
Opmerkingen:		
*: V = Voldoende (geen aanpassing nodig/gewenst), M = Matig (aanpassing gewenst), O = Onvoldoende (aanpassing nodig)		

Conclusie en bevindingen naar aanleiding van de analyse:

--

Reactie modulehouder op als M of O beoordeelde onderdelen:

--

Bijlage 2: Voorbeeld versimpelde checklist meerkeuzetoetsen

Vormgeving	Ja	Nee
Bevat enkel items die bestaan uit drie antwoordopties.		
60 items in totaal.		
Elk antwoordalternatief binnen een item is even lang.		
Elk item is voorzien van een context.		
Vrij van overlappende antwoordalternatieven.		
Vrij van opties als “geen van bovenstaande” of “alle bovenstaande”.		
Vrij van vage duidingen (bijv., “veel, soms, goed, effectief, belangrijk, zwaar, klein”).		
Vrij van negatieve formuleringen.		
Vrij van dubbele ontkenningen.		
Vrij van overbodige informatie.		
Vrij van items over meerdere stellingen (bijv., “welk van deze stellingen is juist?”).		
Inhoud	Ja	Nee
Vrij van meningen.		
Vrij van detail- en strikvragen.		
Bevat een verdeling van items die representatief is voor de gehele behandelde lesstof.		
Items sluiten aan bij de leerdoelen.		
Items zijn gericht op het gewenste eindniveau.		
Juistheid van de toets is afgestemd met collega’s.		
Juistheid van de toets is afgestemd op vakliteratuur.		
Bevat enkel items die essentiële kennis toetsen.		
Elk item bevraagt slechts één kennisaspect.		
Elk item bevat enkel plausibele antwoordalternatieven.		

Bijlage 3: Begrippenlijst toetscommissie

Constructive alignment

Het begrip “constructive alignment” verwijst naar de mate waarin de gewenste leerdoelen, onderwijs- en leeractiviteiten, eindopdrachten en beoordelingscriteria op elkaar zijn afgestemd (Biggs & Tang, 2011). Ook wordt hierbij gekeken naar de mate waarin het curriculum, de eindtermen en de toets op elkaar zijn afgestemd (Hogeschool Rotterdam, 2017).

Validiteit

De validiteit verwijst naar de mate waarin een toets meet wat het zou moeten meten (Bijkerk, 2015; Hogeschool Rotterdam, 2017).

Inhoudsvaliditeit

De inhoudsvaliditeit is de mate waarin de beoordelingscriteria representatief zijn voor alle mogelijke facetten van het gewenste gedrag (Bijkerk, 2015; Drenth & Sijtsma, 2006).

Begripsvaliditeit

De begripsvaliditeit omvat de mate waarin de toets het beoogde achterliggende construct meet (Bijkerk, 2005; Drenth & Sijtsma, 2006). Het gaat er hier dus om of de toets aansluit bij de onderliggende competenties.

Betrouwbaarheid

Volgens Bijkerk (2005) is een betrouwbare toets specifiek, selectief, van voldoende omvang en objectief. Ook behandelt zij de onderwerpen “beoordelaarsbetrouwbaarheid” en “docenteninstructies”.

Specificiteit

Een toets is specifiek wanneer deze enkel gemaakt kan worden door studenten die de vaardigheid voldoende beheersen (Bijkerk, 2005).

Selectiviteit

Een toets is selectief wanneer er duidelijk onderscheid wordt gemaakt sterke en minder sterke studenten (Bijkerk, 2005).

Omvang

Een goede toets heeft een omvang die evenredig is met de beschikbare tijd (Bijkerk, 2005).

Objectiviteit

Een toets is objectief wanneer de beoordeling niet afhangt van de beoordelaar, bijvoorbeeld door het gebruik van een rubric (Bijkerk, 2005).

Beoordelaarsbetrouwbaarheid

Daarnaast spreekt Bijkerk (2005) ook over beoordelaarsbetrouwbaarheid, ofwel de mate waarin er overeenstemming is tussen de beoordelingen van eenzelfde (“intra”) of verschillende (“inter”) beoordelaars.

Docenteninstructies

Bijkerk (2005) stelt ten slotte nog dat docenten vooraf geïnstrueerd dienen te worden wat betreft het doel van de toets en de inhoud daarvan.

Transparantie

“Transparantie” verwijst naar de mate waarin de toets(procedure) vooraf kan worden ingezien door studenten (en docenten) ten gunste van een goede voorbereiding (Bijkerk, 2005).

Bruikbaarheid

“Bruikbaarheid” verwijst naar de mate waarin een toets praktisch gezien uitvoerbaar is gezien de hoeveelheid beschikbare middelen, zoals tijd, locatie, mensen en geld (Bijkerk, 2005).

Referenties

- Biggs, J. B., & Tang, C. (2011). Teaching for quality learning at university. Berkshire, Verenigd Koninkrijk: McGraw-Hill Education.
- Bijkerk, L. (2015). Basis kwalificatie examinering in het hoger beroepsonderwijs. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Drenth, P. J. D., & Sijtsma, K. (2006). Testtheorie: Inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Hogeschool Rotterdam (2017). Basiskwalificatie examinering (BKE): Cursushandleiding. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.

Bijlage 4: Aandachtspunten examencommissie voor de toetscommissie

- 1) Er zijn enkele klachten binnengekomen over de wiskunde bijspijkerkursus. Deze moeten onderzocht worden.
- 2) Er moet een toetsmatrijs komen voor de stagehandleidingen.
- 3) Er moeten toetscontroleformulieren worden opgesteld.
- 4) De toetsen moeten centraal opgeslagen zijn.
- 5) Er dient formeel vastgelegd te worden hoe er gekalibreerd is voor toetsen / projecten.
- 6) Er moeten stappen worden gezet om meeliftgedrag te verminderen.
- 7) Er moeten meer fraudegevallen gemeld worden (actiepunten bij Peter C.).
- 8) Er dient een nacontrole te zijn van eerder gecontroleerde toetsen.
- 9) De onderwijsmanager moet ingezet worden als blijkt dat de capaciteit onvoldoende is.
- 10) De onderwijsmanager heeft een overzicht van wie er benoemd zijn tot examinator.



Jaarverslag Toetscommissie

Cursusjaar: 2018-2019

Auteur: Mohamed Ezzahiri

Versie: 1

1. Samenstelling en werkwijze van de toetscommissie

1.1. Samenstelling

De toetscommissie had dit cursusjaar de volgende samenstelling:

- Mohamed Ezzahiri (voorzitter, 20 dagdelen)
- Hanneke Pieters (lid, 12 dagdelen)
- Judith Visser (lid, 12 dagdelen)
- Betty Molt (lid, 4 dagdelen)

1.2. Procedure van de toetscommissie bij het beoordelen van toetsen

Voor de WTB-opleiding is er een planning voor 4 jaar, zodat alle modules tenminste 1x in die vier jaar zijn gecontroleerd door de toetscommissie. Dit schooljaar (2018-2019) is de commissie verder gegaan met het uitvoeren van de 4-jarenplanning.

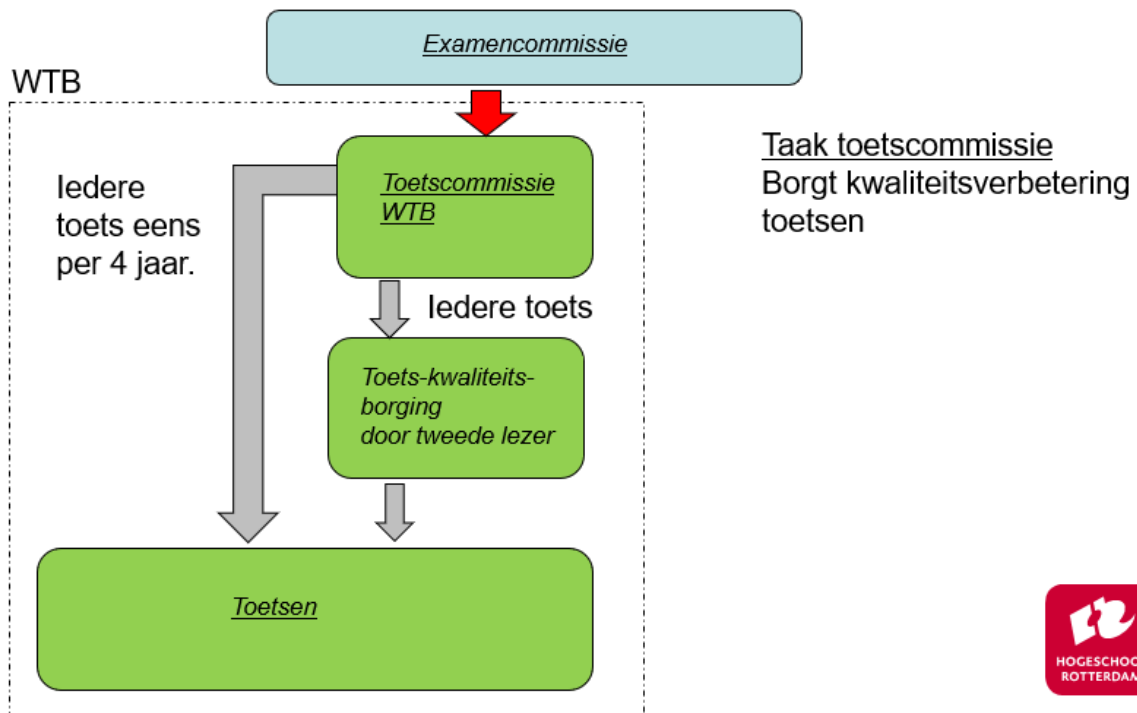
Naast het beoordelen van toetsen is ook een kalibratiesessie georganiseerd, waarbij het afstudeerwerk werd gekalibreerd op:

20 mei 2019.

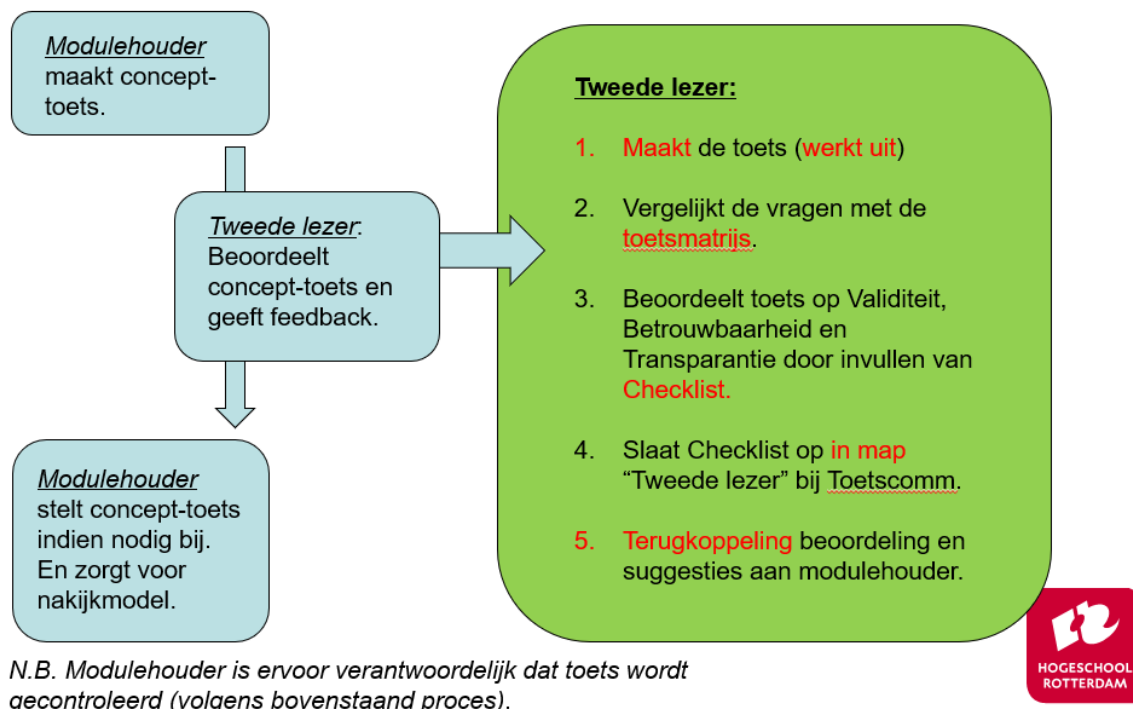
Om de effectiviteit van de kalibratie te vergroten is de groepsgrootte per kalibratiesessie beperkt. Daarom zijn 3 parallelle sessie georganiseerd. Iedere examinerator van WTB heeft tenminste aan 1 van deze kalibraties deelgenomen.

De opleiding focust zich in eerste plaats op de kwaliteitsborging van modules. Dit gebeurt door vooraf en achteraf toetsen te controleren aan de hand van het beoordelingsinstrument.

Deze kwaliteitsborging van de toetsen is door de TC-leden individueel uitgevoerd met het oorspronkelijke beoordelingsinstrument, waarbij de TC-leden elkaar soms consulteerden voor advies. Zie figuur 1 en 2 voor verdere toelichting.



Figuur 1: Procedure kwaliteitsborging opleiding werktuigbouwkunde



Figuur 2: Procedure collegiale review toetskwaliteit opleiding werktuigbouwkunde

De agenda's en de notulen van de bijeenkomsten van de Toetscommissie zijn opgenomen in de netwerkmap van de Toetscommissie.

Ingevulde beoordelingsinstrumenten die de leden van de Toetscommissie en de tweede lezers (collegiale review) van de toets gebruikt hebben bij het beoordelen van een toets, zijn voor de opleiding opgenomen in de netwerkmap van de Toetscommissie (map "Toetsbeoordelingen - tweede lezer").

De klachtenverwerking is uitgevoerd door de vorige voorzitter van de toetscommissie. Door haar vertrek is het overzicht van de klachten en de verwerking hiervan enkel bekend bij de examencommissie en zal deze daarom niet in dit jaarverslag worden opgenomen.

1.3. Administratieve gegevens

Aantal vergaderingen: 4

Aantal bestede uren: 25 uur/persoon (berust op schatting)

Gemiddelde tijd benodigd voor beoordelen van
 Schriftelijke toets en herkansing: 1,7 uur
 Project, inclusief verslaglegging: 1,7 uur
 Practicum: 1,7 uur

Het verzamelen van alle relevante documenten is verbeterd t.o.v. vorig jaar. Dit mede doordat deze taak tegenwoordig is toebedeeld aan de modulehouder van de betreffende module.

Onderzochte toetsen in schooljaar 2018-2019:

				GEEL = OPGEVRAAGD						
				GROEN = GOED						
				ORANJE = oke, met OPMERKINGEN		gecontroleerd				
				ROOD = KRITISCH		schooljaar	datum check	TC-lid		
Jaar	Blok	Modulehouder	Module	Controle	schooljaar	datum check	TC-lid			
Jaar 1	Blok 4		Mechanica 1 (Statica & Sterkteleer)	WTBMEC11		2018	5-2-2019	Betty		
			Deeltoets 1: Statica		S	2018		Betty		
			Technisch Tekenen 1	WTBTET11		O	2018	5-2-2019	Hanneke	
			Differentieren en Integreren	WTBDIN02			2018		Betty	
			Deeltoets 1: Wiskunde Differentiëren		S		2018		Betty	
	Blok 5			Basis toegepaste thermodynamica	WTBBTT11		S	2018	Betty	
				Differentieren en Integreren	WTBDIN02			2018		Betty
				Deeltoets 2: Wiskunde Integreren		S		2018		Betty
				Basis stromingsleer	WTBBSL01		S	2018		Betty
Jaar 2	Blok 1		Dynamica (Kinematica en Kinetica)	Roelof	WTBDYN01			2018	Hanneke	
			Deeltoets 1: Kinematica	Roelof	WTBDYN01		S	2018	Hanneke	
			Dynamica (Kinematica en Kinetica)	Roelof	WTBDYN01			2018	Hanneke	
			Deeltoets 2: Kinetica	Roelof	WTBDYN01		S	2018	Hanneke	
			Deeltoets 1: Statistiek	Andrea	WTBMTS21		D	2018		Hanneke
Jaar 3	Blok 4		Differentiaalvergelijkingen en Complexe getallen		WTBDCC01		S	2018	Hanneke	
			Intern keuzeonderwijs** Handmatig schetsen (ook in B2)		WTBHAS01		O	2018	28-11-2018	Mo
			Materialkunde 3		WTBMTK03		O	2018	28-11-2018	Mo

2. Bevindingen kwaliteit toetsen

2.1. Algemene bevindingen kwaliteit toetsen

Bij de opleiding Werktuigbouwkunde verliep het beoordelen van de toetsen in de collegiale review (2e lezer check) goed.

De administratie is op orde: zowel de toets, modulehandleiding als de uitwerking van de toets zijn op orde.

2.2. Bevindingen kwaliteit toetsen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie/inzichtelijkheid en doelmatigheid

Door de procedure met de inhoudsdeskundige "tweede lezer" en de controle door de Toetscommissie wordt geborgd dat:

1. de studenten getoetst worden op het beoogde niveau (of de opleidingscompetenties op het beoogde niveau);
2. de toetsing valide, betrouwbaar, inzichtelijk, doelmatig is;
3. de toetsen voor de student begrijpelijk zijn.

2.3. Adviezen ter verbetering richting managementteam en de Examencommissie

Peer-reviews tussen hogescholen (bij een vergelijkbare opleiding) zou technisch inhoudelijk een bijdrage kunnen leveren aan de borging van de kwaliteit van de toetsing. Ervan uitgaan dat iedere docent of commissielid inhoudelijk de toetsen kan beoordelen op de kwaliteit insinueert impliciet dat de opsteller van de toets generalistische kennis toets en niet specialistische kennis.

3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie

De opleiding heeft een competentie ontwikkel team opgezet met als doel het verbeteren van de afstudeerrubric voor het afstuderen. Daarnaast heeft de opleiding gebruik gemaakt van de kalibratiesessie om specifieke input te verzamelen voor deze afstudeerrubric. Er is door het competentie ontwikkel team vastgesteld wat de gemeenschappelijke kern is waar alle werktuigbouwers aan moeten voldoen.

5. Evaluatie en adviezen voor vervolg

5.1. Terugblik op adviezen aan de toetscommissie

Er is begonnen met het uitvoeren van een reductie van het aantal toetsen binnen het curriculum. Vanuit de curriculumcommissie is er besloten om WTBSYS31 en WTBREG31 samen te voegen. Daarnaast is er een analyse uitgevoerd op basis van de tevredenheidsonderzoeken van afstudeerders en bedrijfsbegeleiders. Uit deze analyse kan er geen conclusie worden getrokken over een bepaalde trend.

5.2. Evaluatie van en adviezen over de gehanteerde criteria, procedures, werkwijze en effectiviteit van de toetscommissie

Geen opmerkingen

5.3. Evaluatie van en adviezen over het mandaat van de examencommissie aan de toetscommissies

Geen opmerkingen